

VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI
AGENTURY PRO SOCIÁLNÍ ZAČLEŇOVÁNÍ
V ROCE 2016

Praha

květen 2017

Předkladatel: JUDr. Jan Chvojka, ministr vlády pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu

**Odpovědný zpracovatel: Mgr. Radek Jiránek, ředitel odboru pro sociální začleňování (Agentura),
Úřad vlády ČR**

Informace: www.socialni-zaclenovani.cz

Obsah

Obsah	3
Seznam použitých zkratk	5
A. Shrnutí vývoje agentury v roce 2016	7
B. Realizace systémových projektů Agentury v roce 2016	9
C. Zapojení ASZ do čerpání z ESIF v období 2014 – 2020	10
I. Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám	10
II. Integrovaný regionální operační program a KPSVL	11
III. Operační program Zaměstnanost a KPSVL	13
a) Vyhodnocení výzvy č. 26 Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám	13
b) Vyhodnocení 2. výzvy č. 42 Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám	15
Výzva č. 42 - shrnutí	17
IV. Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) a KPSVL	19
D. Činnost Agentury na centrální úrovni	20
I. Expertní podpora	20
a) Bydlení	20
Vzdělávací a osvětová činnost	21
Zákon o sociálním bydlení	21
Problémy spojené s bydlením sociálně vyloučených	22
Spolupráce s obcemi	22
b) Zaměstnanost	22
Podpora dostupného zaměstnávání	23
Podpora rozvoje sociálního podnikání	23
Společensky odpovědné zadávání veřejných zakázek	23
c) Zadluženost	24
Odborné platformy a konferenční činnost	24
Spolupráce s obcemi	24
Dobré praxe	25
Připomínkování návrhů zákonných úprav, odborná diskuse	25
Mapa exekucí	25
d) Rodinná politika a sociální služby	25
Spolupráce s obcemi	26
Připomínkování návrhů zákonných úprav	26
e) Bezpečnost a prevence kriminality	26
Spolupráce s obcemi a ostatními partnery	26
Dobré praxe	27
Vzdělávací aktivity v rámci Kampaně proti rasismu a násilí z nenávisli	27
f) Zdraví	28
Asistent podpory zdraví	28
Analýza zdravotní gramotnosti	28
Vzdělávací a osvětová činnost	29
g) Komunitní práce	29
Spolupráce s obcemi a dalšími partnery	29
Vzdělávací činnost, odborná diskuse	30
Participace	30
E. Spolupráce s dalšími aktéry	30
I. Koordinace s dalšími systémovými projekty v oblasti inkluzivního vzdělávání	30
II. Integrované nástroje	31
III. ROMACT	31
F. Strategie boje proti sociálnímu vyloučení	31
G. Činnost Agentury na regionální a místní úrovni	32

I.	Podpora obcí a měst.....	32
a)	činnost regionálních center.....	32
	Regionální centrum střed.....	33
	Regionální centrum západ	33
	Regionální centrum východ	33
b)	Místní akční plány (MAP).....	33
II.	Spolupráce s krajskými samosprávami.....	34
H.	Komunikace s veřejností.....	35
I.	Místní komunikační plány a metodika komunikace a osvětové kampaně.....	35
II.	Mediální výstupy	35
III.	Veřejná setkání.....	36
CH.	Výzkumná činnost Agentury	36
I.	Vstupní analýzy.....	36
II.	Mikroanalýzy	36
III.	Tematické výzkumy	36
IV.	Změny metodologie přípravy SPSZ a evaluace dopadů činnosti ASZ.....	36
I.	Kampaň proti rasismu a násilí z nenávisti.....	37
	Finanční mechanismy EHP/Norsko, projekt číslo EHP-CZ05-PDP-1-001-01-2013 - Kampaň proti rasismu a násilí z nenávisti.....	37
J.	Finanční přehled – výdaje Agentury pro sociální začleňování v roce 2016.....	40
I.	Rozpočet Agentury pro sociální začleňování (mimo projekty).....	40
a)	Operační program Zaměstnanost.....	41
	projekt č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605 - Systémové zajištění sociálního začleňování.....	41
b)	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání.....	42
	projekt č. CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586 - Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami	42
c)	Finanční mechanismy EHP/Norsko.....	43
	projekt č. EHP-CZ05-PDP-1-001-01-2013 - Kampaň proti rasismu a násilí z nenávisti	43
d)	Zdůvodnění a popis příčin nevyčerpání rozpočtovaných finančních prostředků v roce 2016 a nároků z nespotřebovaných výdajů z minulých let zapojených do rozpočtu roku 2016.....	44
	Rozpočet Agentury (mimo projekty)	44
	Operační program Zaměstnanost, projekt číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605 - Systémové zajištění sociálního začleňování	45
	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání, projekt č. CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586 - Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami	45
	Finanční mechanismy EHP/Norsko, projekt číslo EHP-CZ05-PDP-1-001-01-2013 - Kampaň proti rasismu a násilí z nenávisti.....	46
e)	Vyhodnocení hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti vynaložených výdajů.....	46
Příloha č. 1		47
	Zpráva o dosahování specifického cíle 3.1.1 Strategie boje proti sociálnímu vyloučení 2016 – 2020: Zajištění standardního bydlení pro 6 000 domácností dlouhodobě žijících mimo standardní bydlení do roku 2020	47
1.	Úvod	47
	Sledování dopadů opatření – počet osob v bytové nouzi a úspěšnost jejího ukončování.....	47
2.1	Monitoring bydlení v substandardních formách nebo v pobytových sociálních službách	48
2.2	Monitoring zajišťování bydlení ve standardních bytech.....	48
3.	Plnění opatření uložených Akčním plánem SBSV	49
4.	Další rizika pro dosažení specifického cíle	50
Příloha č. 2		51
	Přehled čerpání finančních prostředků v roce 2016	
Příloha č. 3		55
	Přehled MAS, s kterými spolupracovala Agentura v roce 2016	

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ASZ, Agentura	Agentura pro sociální začleňování
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
ESF	Evropské strukturální fondy
EU	Evropská unie
FM EHP	Finanční mechanismy EHP/Norska
HN	hmotná nouze
IP	individuální projekt
IPRÚ	integrovaný program rozvoje území
IROP	integrovaný regionální operační program
ITI	Integrated Territorial Investments (Integrovaná územní investice)
KPSVL	koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám 2014 - 2020
KÚ	krajský úřad
LK	lokální konzultant
LP	lokální partnerství
MAS	místní akční skupina
MěÚ	městský úřad
MF ČR	Ministerstvo financí
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV ČR	Ministerstvo vnitra
NNO	nestátní nezisková organizace
OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj, vzdělávání

OP Z	Operační program Zaměstnanost
ORP	obec s rozšířenou působností
OSPOD	orgán sociálně právní ochrany dětí
P ČR	Policie České republiky
PSP	poslanecká sněmovna parlamentu
RVZRM	Rada vlády pro záležitosti romské menšiny
ŘO	řídící orgán
SKPV	Služba kriminální policie a vyšetřování
SPSZ	strategický plán sociálního začleňování
SVL	sociálně vyloučená lokalita
ÚP ČR	Úřad práce České republiky
ÚV ČR, ÚV	Úřad vlády České republiky

A. SHRUTÍ VÝVOJE AGENTURY V ROCE 2016

Na začátku roku 2016 Agentura pro sociální začleňování (Agentura) zahájila realizaci pětiletého individuálního projektu *Systémové zajištění sociálního začleňování financovaného z ESIF OP Z*. Cílem projektu je přispět k sociálnímu začlenění osob ohrožených nebo postižených sociálním vyloučením ve spolupracujících obcích prostřednictvím koordinovaného a synergického plánování a uskutečňování integračních opatření s využitím finančních prostředků z ESIF. V rámci projektu se rovněž ověřuje účinnost různých politik sociálního začleňování a integračních nástrojů na místní úrovni.

V červenci roku 2016 byla spuštěna realizace druhého individuálního projektu s názvem *Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami*, který bude probíhat po dobu šesti let. Projekt je hrazen z OP VVV a jeho cílem je poskytnout obcím se sociálně vyloučenými lokalitami odbornou a metodickou pomoc při naplňování principů inkluzivního vzdělávání.

V souvislosti se zahájením nových projektů se proměnila organizační struktura Agentury. Vedení Agentury se decentralizovalo do tří regionálních poboček - Regionální centrum střed, Regionální centrum západ, Regionální centrum východ, v pražské centrále pak vznikla odborná oddělení na podporu lokální úrovně a pro činnost na rovině národní, jedná se o Oddělení lokálních koncepcí a sociálního začleňování, Oddělení řízení a koordinace a Oddělení výzkumů, projektů a komunikace.

V roce 2016 zaznamenala Agentura několik významných odborných vstupů v oblasti sociálního začleňování. Zásadním počinem bylo vypracování Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2016-20 a jejího Akčního plánu, které byly schváleny vládou ČR. Tyto strategické dokumenty jsou určující pro odborné i ideové směřování Agentury a jejích partnerů v lokalitách po dobu následujících čtyř let. Dalším důležitým dokumentem, který připravili na základě svých zkušeností z praxe sociálně vyloučených lokalit odborníci Agentury, je nelegislativní materiál s názvem *Problémy související s bydlením sociálně vyloučených obyvatel a návrh jejich řešení*, který popsal aktuální problémy obyvatel sociálně vyloučených lokalit v oblasti bydlení a navrhl praktické kroky k nadresortnímu řešení situace. Dále se Agentura v rámci své expertní činnosti zabývala přípravou zákona o sociálním bydlení a navazujících projektových výzev, popularizací tématu i jeho odbornou diskusí na různých úrovních. Další legislativní normou, na jejíž tvorbě se Agentura významně podílela, je zákon o sociálním podnikání, jehož paragrafové znění bude předloženo vládě v průběhu roku 2017.

V oblasti expertní podpory se Agentura zaměřovala kromě jiných témat také na prosazování konceptu prostupného zaměstnávání a odstraňování bariér pro vstup na volný trh práce u osob sociálně vyloučených; dále na podporu rozvoje marginalizovaných regionů z hlediska zaměstnanosti i místního sociálního kapitálu; neméně důležitou oblastí zájmu Agentury bylo řešení následků předlužení obyvatel sociálně vyloučených lokalit. V této oblasti se pozornost zaměřila na podrobné a konkrétní zmapování rozsahu problému, intervence do přípravy zákonných změn (např. novela insolvenčního zákona) a plánování efektivních opatření v území (dluhové poradny, osvětové kampaně, finanční vzdělávání atd.).

Jádrem činnosti Agentury byla i v roce 2016 podpora obcí se sociálně vyloučenými lokalitami. V roce 2016 působila Agentura celkem ve 43 lokalitách. Z tohoto počtu bylo 41 lokalit zapojeno do Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám (KPSVL) a ve dvou lokalitách bylo poskytováno poradenství před vstupem do KPSVL, tzv. vzdálená dílčí podpora. V obcích probíhaly standardizované procesy spolupráce v závislosti na termínu zapojení obce. Na základě dosavadních

zkušeností byla rovněž revidována metodika KPSVL. Po úpravě metodiky KPSVL přistupují obce ke spolupráci jednotlivě, nikoli ve vlnách, jako tomu bylo doposud.

V roce 2016 Agentura svým obcím poskytovala rozsáhlé projektové poradenství, v rámci KPSVL se čerpalo z OP Z, IROP a OP VVV. Lokální konzultanti Agentury s podporou lokálních poradců jen v rámci OP Z poskytli projektové poradenství celkem na 109 projektům v hodnotě 594 636 800,98 Kč. V rámci IROP bylo poskytnuto projektové poradenství celkem 39 projektům v hodnotě přesahující 500 000 000 Kč.

V uplynulém roce se také rozvíjela spolupráce Agentury s kraji, v níž se Agentura snaží prosazovat osvědčené nástroje sociálního začleňování na krajské úrovni. Došlo k prohloubení spolupráce mezi Agenturou a Regionálními stálými konferencemi (RSK), kde zástupci Agentury působí jako odborná či metodická podpora. Agentura je nyní zastoupena celkem v 35 místních akčních plánech (MAP), realizuje se dále v minitýmech zřízených při krajských akčních plánech (KAP) pro oblast inkluze a kariérového poradenství. Experti Agentury se v roce 2016 účastnili pracovních skupin vzdělávání při RSK a platformě při KAP, kde se soustředili na prosazování inkluzivních opatření ve všech krajích tak, aby co nejširší množství těchto aktivit bylo zahrnuto do KAP I. Agentura rovněž pokračovala v implementaci integrovaných územních nástrojů: Integrovaných územních investic (ITI), Integrovaných plánů rozvoje území (IPRÚ) a Komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD).

V roce 2016 byl nově ustaven výzkumný tým Agentury, který vytvářel vstupní analýzy v obcích zahajujících spolupráci s Agenturou i tematické výzkumy.

Agentura se v roce 2016 také intenzivně věnovala tématu komunikace sociálního začleňování a předcházení napětí na lokální úrovni. Byl vytvořen komunikační manuál pro lokální partnery. Agentura vydala několik desítek tiskových zpráv do regionálních i celostátních médií, zaměřila se i na komunikaci po sociálních sítích.

V roce 2016 také pokračoval projekt *Kampaň proti rasismu a násilí z nenávisli*, financovaný z prostředků finančních mechanismů EHP/Norska. Ačkoliv měl být ukončen v dubnu 2016, v důsledku změny harmonogramu způsobeného složitým procesem nadlimitních veřejných zakázek pro zajištění dodavatelů služeb byl prodloužen do dubna roku 2017. Hlavními aktivitami realizovanými v rámci projektu byly kromě mediální kampaně vzdělávací aktivity a vytvoření platformy pro šíření dobrých praxí v oblasti sociálního začleňování.

B. REALIZACE SYSTÉMOVÝCH PROJEKTŮ AGENTURY V ROCE 2016

V lednu roku 2016 byla zahájena realizace pětiletého individuálního projektu ***Systémové zajištění sociálního začleňování*** (reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605) financovaného z OP Z. Předmětem projektu je podpora strategického plánování lokálních opatření sociálního začleňování založeného na analýzách a realizace těchto opatření s využitím ESIF 2014 – 2020 prostřednictvím Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám (KPSVL). Projekt přináší komplexní a synergická opatření na lokální úrovni a jejich prostřednictvím přispívá k efektivnějšímu sociálnímu začlenění osob ohrožených nebo postižených sociálním vyloučením v 70 obcích, městech nebo mikroregionech České republiky. V dalších 40 lokalitách bude Agentura poskytovat úzeji a konkrétněji zaměřenou krátkodobou pomoc. Cílem projektu je rovněž ověřit účinnost politik sociálního začleňování na místní úrovni jako zdroj informací pro formování státní politiky sociálního začleňování a zavádět inovativní postupy na místní úrovni v oblasti bydlení, zaměstnanosti, sociálních služeb, péče o rodinu, dluhového poradenství, bezpečnosti či zdraví.

V souvislosti se zahájením realizace nového individuálního systémového projektu došlo k proměně organizační struktury Agentury a posílení její regionální role. Agentura má nově šest oddělení – Regionální centrum střed se sídlem v Praze, Regionální centrum západ se sídlem v Ústí nad Labem, Regionální centrum východ se sídlem v Ostravě, Oddělení lokálních koncepcí a sociálního začleňování se sídlem v Praze, Oddělení řízení a koordinace se sídlem v Praze a Oddělení výzkumů, projektů a komunikace taktéž se sídlem v Praze. Celkem má Agentura ke konci roku 2016 100 zaměstnanců v hlavním pracovním poměru, 70 pracovníků na dohodu o provedení činnosti a 12 pracovníků na dohodu o provedení práce.

V červenci 2016 se začal realizovat druhý individuální projekt Agentury s názvem ***Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami*** (reg. č. CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586), šestiletý projekt hrazený z OP VVV podporující rozvoj kvalitního a otevřeného vzdělávání pro všechny děti. Cílem projektu je poskytnout obcím se sociálně vyloučenými lokalitami odbornou a metodickou pomoc při naplňování principů inkluzivního vzdělávání. Individuální systémový projekt ***Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami*** je komplementární k projektu *Systémové zajištění sociálního začleňování* financovaného z OP Z, probíhá ve stejných lokalitách. Individuální projekt OP VVV doplní činnosti Agentury v rámci Lokálních partnerství a Koordinovaného přístupu o oblast kvalitního a inkluzivního vzdělávání. To je také důvodem, proč se oblast inkluzivního vzdělávání, jinak nedílná a důležitá součást opatření sociálního začleňování, neobjevuje v projektu OP Z *Systémové zajištění sociálního začleňování*. V rámci individuálního projektu OP VVV vznikly pozice lokálních konzultantů pro inkluzivní vzdělávání, pozice expertů/metodiků pro inkluzivní vzdělávání i projektových poradců na OP VVV.

Cílem projektu je v souladu s Koordinovaným přístupem podpořit na místní úrovni kvalitní a inkluzivní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami (70 lokalit v intenzivní komplexní podpoře a minimálně 10 lokalit v režimu vzdálené dílčí podpory). Cíl se naplňuje prostřednictvím lokálních analýz vzdělávací soustavy a potřeb, podporou procesu strategického plánování na úrovni obce,

participací veřejnosti, především rodičů dětí a pedagogů na podobě vzdělávací soustavy a inkluzivních opatření, vzděláváním pedagogů, vyhledáváním české i zahraniční dobré praxe a jejím sdílením.

V souvislosti s implementací ESIF Agentura působí v orgánech jednotlivých operačních programů (monitorovací výbory, programová partnerství, pracovní týmy, plánovací komise, apod.) i v regionálních strukturách zaměřených na koordinaci čerpání evropských dotací v území (např. Regionální stálé konference).

C. ZAPOJENÍ ASZ DO ČERPÁNÍ Z ESIF V OBDOBÍ 2014 – 2020

I. Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám

Agentura připravila již v roce 2014 ve spolupráci s řídicími orgány tří operačních programů OP Z, OP VVV a IROP tzv. Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám (KPSVL). První metodika KPSVL byla schválena v lednu 2015 monitorovacím výborem ASZ a třemi řídicími orgány operačních programů. Koordinovaný přístup usiluje o účinnější využívání strukturálních fondů EU pro řešení situace v sociálně vyloučených lokalitách, přičemž klade důraz na spolupráci místních aktérů při přípravě strategických plánů sociálního začleňování (SPSZ) a na koordinaci čerpání ze tří operačních programů při naplňování těchto plánů a posilování jejich synergií. V roce 2015 vstoupilo do KPSVL prvních 37 lokalit v rámci tzv. 1., 2., 3. a 4. vlny. **Do 1. vlny vstoupilo 10 lokalit:** Dubí, Chodov, Kadaň, Krnov, Obrnice, Odry, Osoblažsko, Ostrava, Roudnice a Štětí. **Do 2. vlny bylo přijato 15 lokalit:** České Velenice, Bruntál, Frýdlantsko, Jesenicko, Klášterec-Vejprty, Kolín, Litvínov, Moravský Beroun, Poběžovicko, Příbram, Ralsko, Slaný, Velké Hamry, Vrbensko a Žluticko. Lokality první a druhé vlny KPSVL prošly v roce 2015 procesem tvorby SPSZ, které byly ve všech lokalitách schváleny zastupitelstvy. **Do 3. vlny se zařadily 3 obce:** Brno, Děčín a Kraslice. **Do 4. vlny vyhlášené na podzim 2015 bylo přijato 8 obcí a 1 svazek obcí:** Chomutov, Liberec, Most, Nový Bor, Postoloprty, Sokolov, Varnsdorf, Vítkov – Budišov a Žďár nad Sázavou. Zastupitelstva obcí z třetí a čtvrté vlny schválily své strategické plány v průběhu roku 2016. V polovině roku 2016 byly v rámci **5. vlny přijaty 3 obce a jeden svazek obcí:** Břeclav, Vsetín, Rumburk a Tanvaldsko.

Obce se do Koordinovaného přístupu zapojovaly nejdříve ve vlnách. Do první vlny vstoupily obce v roce 2015. První vlny koordinovaného přístupu sloužily k ověření **metodiky Koordinovaného přístupu**, kterou vytvořila Agentura ve spolupráci s řídicími orgány příslušných operačních programů (OP Z, OP VVV a IROP). Ta byla na základě dosavadních zkušeností z prvních vln revidována, její revize byla schválena Monitorovacím výborem pro činnost Agentury dne 21. 10. 2016. (znění metodiky je dostupné na <http://socialni-zaclenovani.cz/dokumenty/koordinovany-pristup-v-soc-vyl-lokalitach>).

Po úpravě metodiky KPSVL přistupují obce ke spolupráci jednotlivě, nikoli ve vlnách. Koordinovaný přístup reflektuje dosavadní zkušenosti Agentury ze spolupráce s obcemi a je rozložen do tří fází:

- I. od vstupní analýzy situace a identifikace potřeb lokality k sestavení lokálního partnerství (obec – úřady – nestátní neziskové organizace – školy a školská zařízení – policie – zaměstnavatelé – veřejnost, včetně obyvatel ohrožených vyloučením či sociálně vyloučených, případně další relevantní aktéři);
- II. přes formulaci Strategického plánu sociálního začleňování (jehož naplňování a vyhodnocování je průběžně sledováno) k revizi plánu pro další období;

- III. po realizaci navržených integračních a rozvojových opatření včetně efektivního využívání prostředků strukturálních fondů a poskytování obcím a ostatním partnerům rozsáhlého servisu ke zpracování a realizaci projektů, následnou evaluaci dopadů a zajištění udržitelnosti relevantních aktivit a výsledků.

Cílem Koordinovaného přístupu je zajištění adresnosti, koordinace, konzistence a synergie sady místních opatření sociální integrace založených na lokálních potřebách. Opatření jsou realizována prostřednictvím **specifického mechanismu** financování z prostředků ESIF specificky vytvořeného k tomuto účelu, a to konkrétně OP Z, OP VVV a IROP. Základním východiskem Koordinovaného přístupu na úrovni konkrétní obce je Strategický plán. **Koordinovaný přístup inovativně zdůrazňuje jednak synergii realizace opatření sociální integrace, jednak synergii financování těchto opatření, a to zejména za využití prostředků ESIF.**

Obce do Koordinovaného přístupu vybírá **Monitorovací výbor pro činnost Agentury** zřízený usnesením vlády č. 352 ze dne 12. května 2014. Monitorovací výbor je poradním orgánem Rady vlády pro záležitosti romské menšiny. V roce 2016 se Monitorovací výbor sešel na 3 jednáních, kde především schvaloval přijetí nových obcí do KPSVL a také schvaloval aktualizace Metodiky KPSVL.

II. Integrovaný regionální operační program a KPSVL

V průběhu roku 2016 byly ze strany Integrovaného regionálního operačního programu (IROP) vyhlášeny výzvy pro všechny dílčí aktivity ve specifickém cíli: 2.1 Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi, 2.2 Vznik nových a rozvoj existujících podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání, 2.4 Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení.

Pro realizaci KPSVL byla v každé výzvě územně zaměřené na sociálně vyloučené lokality¹ vyčleněna alokace na základě připravenosti projektů daného strategického plánu sociálního začleňování (SPSZ), jak ilustruje níže uvedená tabulka.

Tabulka č. 1: Vyhlášené výzvy IROP a alokace pro realizaci KPSVL

Název	od	do	celá výzva	Alokace pro KPSVL	Výsledné čerpání ² / vyjádřeno v %
27 Infrastruktura pro předškolní vzdělávání pro sociálně vyloučené lokality	4. 12. 2015	22. 4. 2016	1 719 875 593	79 285 000	70 785 000/ 89,3 %
30 Rozvoj sociálních služeb v sociálně vyloučených lokalitách	29. 4. 2016	27. 10. 2016	741 176 471	275 000 000	275 886 203/100,3 %
33 Infrastruktura středních škol	25. 5. 2016	18. 11. 2016	1 078 823 529	1 705 000	1 705 000/100 %

¹ Výzvy IROP ve specifických cílech 2.1, 2.2 a 2.4 jsou rozděleny teritoriálně, 70% alokace výzvy směřuje do území ORP s identifikovanou SVL dle analýzy MPSV z roku 2015.

² ŘO IROP doposud nedokončil hodnocení projektů v žádné z výzev vyhlášených v roce 2016

a vyšších odborných škol (SVL)					
35 Sociální bydlení pro sociálně vyloučené lokality	3. 6. 2016	27. 12. 2016	747 352 941	427 972 302	286 698 933/67 %
39 Rozvoj infrastruktury komunitních center v sociálně vyloučených lokalitách	11. 7. 2016	31. 10. 2016	329 411 765	174 073 000	150 996 425/86,7 %
44 Sociální podnikání pro sociálně vyloučené lokality II	10. 8. 2016	31. 1. 2017	179 000 000	79 000 000	73 244/0,1 %
47 Infrastruktura základních škol (SVL)	17. 8. 2016	14. 2. 2017	1 511 176 470	441 025 250	297 663 580/67,5 %
57 Infrastruktura pro zájmové, neformální a celoživotní vzdělávání (SVL)	13. 10. 2016	14. 4. 2017	415 058 824	88 800 000	14 923 589/17 %

I když ze strany ŘO IROP (MMR) nebylo ke dni 31. 12. 2016 ukončeno hodnocení výzev, v prosinci 2016 oznámil ŘO IROP změnu v harmonogramu ve výzvách pro rok 2017 i další roky s tím, že zrušil plánované výzvy pro oblast specifických cílů IROP 2.1 Sociální služby, 2.2 Sociální podnikání, 2.4 Vzdělávání. Tato změna byla informativně sdělena, bez dalšího projednání se členy Monitorovacího výboru IROP, při jednání tohoto výboru v listopadu 2016. Pro rok 2017 ponechal pouze výzvu na podporu sociálního bydlení a polyfunkční komunitní centra. Rozhodnutí ŘO IROP nevyhlášovat další výzvy pro individuální projekty ve specifických cílech 2.1, 2.2 a 2.4 může mít zásadní dopad na plánování čerpání prostředků u všech zainteresovaných subjektů realizujících KPSVL. Významný dopad má toto rozhodnutí také na oblast komplementarit s výzvami ostatních operačních programů podílejících se na realizaci KPSVL.

Agentura vyvolala na toto téma několik jednání se zainteresovanými subjekty a ŘO IROP. Jednání o podobě další podpory KPSVL ze strany IROP však nebyla doposud uzavřena.

Celkem bylo poskytnuto projektové poradenství pro IROP v lokalitách realizujících KPSVL ve členění podle regionů následovně: Regionální centrum západ 17 projektům, Regionální centrum střed 13 projektům, Regionální centrum východ 9 projektům. Celková hodnota předložených projektů je 1 098 731 974 Kč.

III. Operační program Zaměstnanost a KPSVL

V programovém období 2014 – 2020 byly doposud pro potřeby KPSVL vyhlášeny řídicím orgánem tři výzvy: Výzva č. 26, platnost od 23. 9. 2015 do 31. 7. 2016, celková alokace 609 972 200,- Kč, výzva č. 42, platnost od 16. 12. 2015 do 31. 10. 2016, s celkovou alokací 791 751 066,- Kč a aktuálně běžící výzvy č. 52 s možností předkládání projektů do 29. 6. 2018 a celkovou alokací 800 000 000,- Kč.

Výzvy č. 26 a 42 byly určeny výhradně pro obce, které již měly schválený SPSZ. Výzva č. 52 není limitována pro konkrétní obce (vyjma obcí, které mohly předkládat projektové žádosti do výzev č. 26 a č. 42). Výzva 52 je určena pro obce (nositele SPSZ), které byly nebo budou vybrány Monitorovacím výborem pro činnost Agentury pro sociální začleňování, a to v období do 31. 12. 2017.

Agentura ve spolupráci s ŘO OP Z (MPSV) pořádá ke každé výzvě seminář pro žadatele, kde poskytuje poradenství k projektovým žádostem. V roce 2016 byly realizovány tzv. Projektové dny poskytující prostor k řešení lokálních specifik. Regionální centrum střed pořádalo projektové dny pro výzvu 42 určené obcím tzv. druhé vlny, kterých se zúčastnili České Velenice, Frýdlantsko, Kolín, Příbram, Slaný a Velké Hamry; Regionální centrum východ organizovalo projektové dny pro výzvu 26 a výzvu 42 určené všem spolupracujícím obcím. Regionální centrum západ pořádalo dva projektové dny, jeden se uskutečnil v Kadani, byl určen obcím z 1. a 2. vlny a týkal se výzvy č. 26, druhý pak proběhl v Ústí nad Labem, týkal se obcí 3. vlny a výzvy č. 52. Všechny projektové dny proběhly za účasti zástupců MPSV jako řídicího orgánu vyhlašovaných výzev.

a) Vyhodnocení výzvy č. 26 Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám

Následující tabulka zobrazuje přehled alokací z **výzvy č. 26** pro jednotlivé obce zapojené do KPSVL podle jejich schválených strategických plánů sociálního začleňování.

Tabulka č. 2: Přehled alokací v rámci výzvy č. 26

SPSZ	Dílčí alokace v Kč
Ostrava	197 100 000
Krnov	49 292 000
Osoblažsko	72 622 600
Odry	11 380 000
Kadaň	57 637 000
Roudnice n/L	92 776 700
Dubí	34 347 000
Chodov	33 735 000
Obrnice	29 406 900
Štětí	31 675 000

Maximální a minimální výše celkových způsobilých výdajů projektu byla stanovena u projektů mimo sociální podnikání max. 20 000 000,- Kč, min. 1 000 000,- Kč. U projektů na soc. podnikání max. 6 000 000,- Kč, min. 500 000,- Kč.

Do výzvy bylo předloženo celkem 109 žádostí, z toho 3 byly staženy žadateli. K hodnocení formálnosti a přijatelnosti bylo předloženo tedy 106 žádostí. V rámci hodnocení přijatelnosti a formálních náležitostí byly vyřazeny 3 žádosti.

Věcným hodnocením prošlo celkem 61 žádostí v částce 367 691 630,85 Kč. Výběrová komise schválila 61 žádostí za 353 350 273,82 Kč.

Aktivity směřovaly na podporu sociálních služeb (nejčastěji terénní programy, odborné sociální poradenství, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi), profesionalizaci sociální práce, na podporu oblasti bydlení, podporu rodičovských kompetencí, podporu vstupu na trh práce a na sociální podnikání.

Lokální konzultanti s podporou lokálních poradců tak poskytli projektové poradenství celkem na 109 projektům v hodnotě 594 636 800,98 Kč. Níže uvedená tabulka zobrazuje přehled podaných projektových žádostí a jejich finanční alokaci.

Tabulka č. 3: Přehled podaných žádostí ve vztahu k dílčí alokaci pro realizaci SPSZ ve výzvě

SPSZ města	počet žádostí	objem v Kč podaných žádostí	dílčí alokace	podíl objemu podaných žádostí na alokaci SPSZ
Ostrava	34	188 813 871,58	197 100 000,00	95,80 %
Krnov	7	41 120 405,50	49 292 000,00	83,42 %
Osoblažsko	22	113 311 296,09	72 622 600,00	156,03 %
Odry	3	12 593 418,75	11 380 000,00	110,66 %
Kadaň	15	80 837 733,75	57 637 000,00	140,25 %
Roudnice n/L	7	36 880 321,25	92 776 700,00	39,75 %
Dubí	5	23 895 017,50	34 347 000,00	69,57 %
Chodov	10	45 302 294,86	33 735 000,00	134,29 %
Obrnice	3	28 522 529,20	29 406 900,00	96,99 %
Štětí	3	23 359 912,50	31 675 000,00	73,75 %
Celkem	109	594 636 800,98	609 972 200,00	97,49 %

V rámci průběhu výzvy byly některé žádosti s ohledem na výsledek hodnotícího procesu podávány opakovaně. Celkem bylo z počtu 109 registrovaných žádostí podáno opětovně 19 žádostí v celkové výši 95 892 695,- Kč. Žádosti byly podávány opakovaně z důvodu vyřazení v rámci věcného hodnocení. Jedná se o žádosti podávané v rámci SPSZ Chodov (3 projekty ve výši 13 330 247,50 Kč), Ostrava (3 projekty ve výši 17 070 552,50 Kč), Osoblažsko (8 projektů ve výši 38 989 707,50 Kč), Odry (1 projekt ve výši 5 294 000,- Kč) a Kadaň (4 projekty ve výši 21 208 187,50 Kč). Proces vzniku SPSZ a plánování dílčích opatření sociálního začleňování je možné označit za úspěšný. Podané žádosti o dotaci se z téměř z 98 % shodují s plánem obsaženým v SPSZ. Svědčí to o kvalitní fázi analýzy a plánování, o dobré činnosti Agentury i o odpovědném přístupu členů Lokálního partnerství.

Tabulka č. 4: Finální přehled úspěšných projektů ve fázi po výběrové komisi

SPSZ města	počet podpořených projektů	objem v Kč podpořených projektů	úspěšnost ve vztahu k počtu podaných projektů %
Ostrava	25	134 990 672,15	73,53 %
Krnov	6	35 269 163,00	85,71 %
Osoblažsko	4	25 712 933,46	18,18 %
Odry	1	2 394 293,75	33,33 %
Kadaň	9	47 953 877,50	60,00 %
Roudnice n/L	4	21 021 937,50	57,14 %
Dubí	2	15 602 572,50	40,00 %
Chodov	4	19 106 332,26	40,00 %
Obrnice	3	28 200 329,20	100,00 %
Štětí	3	23 098 162,50	100,00 %
Celkem	61	353 350 273,82	55,96 %

Mezi nejúspěšnější SPSZ z pohledu projektového hodnocení lze zařadit SPSZ Obrnice a Štětí, které svými předloženými projekty prokázaly 100 % úspěšnost. Nejméně se dařilo SPSZ Osoblažska, a to zejména u žádostí na podporu sociálních podnikání. Projekty v oblasti sociálního podnikání patří k problematické agendě OP Z, která byla kritizována i na Monitorovacím výboru OP Z. Z celkového počtu podaných projektů jich prošlo ve všech výzvách jen cca 7 % (v KPSVL 6 %). Řídící orgán OP Z přijal opatření, které umožní, aby byly neúspěšné projekty podány opakovaně a sjednotil metodické vedení hodnotitelů.

Tabulka č. 5: Přehled úspěšnosti žádostí podle věcného zaměření

věcné zaměření žádosti	podané žádosti	vyřazené žádosti	úspěšnost podle témat
Sociální podnikání	34	32	6 %
Sociální služby	29	6	79 %
Komunitní sociální práce	5	1	80 %
Asistenti prevence kriminality	5	0	100 %
Bydlení	6	0	100 %
Ostatní	30	9	70 %

b) Vyhodnocení 2. výzvy č. 42 Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám

Hodnocení výzvy nebylo do konce roku 2016 ukončeno.

Následující tabulky ukazují přehled poskytnutých konzultací a projektového poradenství podle jednotlivých regionálních center.

Tabulka č. 6: Projektové poradenství v Regionálním centru střed

Lokalita	Počet podaných projektů	Finanční objem podaných žádostí (Kč)
České Velenice	8	20 365 659,00
Frýdlantsko	1	2 830 277,50
Kolín	8	73 811 215,75
Příbram	4	29 176 197,20
Ralsko	2	7 883 850,00
Slaný	6	36 735 274,75
Velké Hamry	4	9 234 695,00
Celkem	33	180 037 169,20

Tabulka č. 7: Projektové poradenství v Regionálním centru západ

Lokalita	Počet podaných projektů	Finanční objem podaných žádostí (Kč)
Žluticko	8	30 632 344
Kraslice	6	27 772 180
Poběžovicko	2	6 350 269
Litvínov	11	61 561 116
Klášterec - Vejprty	8	49 470 586
Celkem	35	175 786 495

Tabulka č. 8: Projektové poradenství v Regionálním centru východ

Lokalita	Počet podaných projektů	Finanční objem podaných žádostí (Kč)
Moravský Beroun	3	16 667 120
Jesenicko	33	135 078 655
Vrbensko	20	49 642 906
Bruntál	24	106 871 333
Celkem	80	308 260 014

Podáno bylo celkem 143 projektů za 754 507 218,10 Kč

- Podpořeno: 48 projektů,
- Zamítnuto: 35 projektů
- V procesu (nerozhodnuto): 60 projektů

Výzva byla určena obcím se schváleným SPSZ. Následující tabulka obsahuje přehled plánových dílčích alokací vyplývajících ze schválených SPSZ.

Tabulka č. 9: SPSZ obcí a jejich dílčí projektové alokace

Strategický plán sociálního začleňování (SPSZ)	Dílčí alokace v Kč
Bruntál	123 756 200,-
České Velenice	25 798 000,-
Frýdlantsko	7 674 800,-
Jesenicko-Mikulovice	124 899 700,-
Klášteřec-Vejprty	58 493 500,-
Kolín	107 381 700,-
Kraslice	30 137 366,-
Litvínov	66 184 500,-
Moravský Beroun	19 667 100,-
Poběžovicko	36 417 700,-
Příbram	41 905 000,-
Ralsko	8 575 800,-
Slaný	37 126 800,-
Velké Hamry	12 696 000,-
Vrbensko	58 825 300,-
Žluticko	32 211 600,-

Výzva č. 42 - shrnutí

Výzva č. 42 potvrdila, že koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám je smysluplně promyšlená metoda podpory lokalit se zvýšenou zátěží sociálního vyloučení. Koordinovaný přístup zintenzivňuje proces čerpání, prohlubuje dopad realizovaných aktivit a zasazuje čerpání do kontextu dalších činností v lokalitách, které mají zpětně na úspěšnost čerpání vliv. Vedle toho umožňuje ve všech fázích projektového cyklu koordinaci dílčích aktivit a vyhodnocování účinnosti celého strategického plánu, nikoliv jen jednotlivých projektů. Během čerpání se projevily některé nedostatky plynoucí z rychlosti plánovacího procesu a nezkušenosti žadatelů, ale celkově lze výzvu hodnotit jako úspěšnější ve srovnání s výzvou č. 26.

V rámci realizace výzvy č. 42 se podařilo přivést do některých strukturálně znevýhodněných regionů nové sociální služby a fakultativní činnosti, nebo adekvátně zvýšit jejich kapacitu. V tomto smyslu měla velký význam podpora dluhového poradenství na Vrbensku nebo podpora sítě sociálních služeb v této lokalitě, v Moravském Berouně či na Jesenicku. I sociální služby a dluhové poradenství reagují na adresnou poptávku a dlouhodobě formulovaný deficit v území. Díky výzvě 42 byla zavedena služba pracovního poradenství v Klášterci nad Ohří nebo služby dluhového poradenství a finanční gramotnosti, byly posíleny terénní programy a sociálně aktivizační služby na Žluticku, tedy ve venkovské oblasti s nižší dostupností obdobných služeb. V Litvínově se díky výzvě 42 podařilo zahájit realizaci projektů, které z hlediska komplexnosti představují zásadní pozitivní obrat v míře podpory obyvatel sociálně vyloučených lokalit a ubytoven.

Podařilo se také podpořit řadu inovativních projektů, mezi nimiž zaujímaly významné místo projekty se zaměřením na komunitní práci. Za zmínku stojí projekty soustředící se na přípravu klientů na trh práce. Bruntálský projekt z této oblasti například podpoří 480 účastníků, které připraví pro vstup na volný trh práce. Zajímavý je také projekt IMPULS, realizovaný v obci Vejprty, který je zaměřen na systém sociálního bydlení a klade si za cíl řešit problematiku klientů komplexně. Obsahuje

participativní prvky, sociální práci i zvyšování informovanosti a předávání zkušeností z oblasti řešení dluhů, prevence zadluženosti apod.

V některých geograficky odloučených regionech bylo potřeba hledat specifické formy poskytování služeb. Za zmínku v tomto ohledu stojí projekt Uličník pro Poběžovicko, který představuje poměrně inovativní poskytování NZDM terénní formou, což vzhledem k obtížné dostupnosti obcí na Poběžovicku značně snižuje práh služby.

Dalším přínosem koordinovaného přístupu je součinnost jednotlivých příjemců dotace v území. Například v Moravském Berouně vznikl zcela nový systém podpory propojující nově vzniklé nebo rozšířené sociální služby (NZDM, SAS) s komunitní prací a podporou zaměstnanosti. Tento systém, na němž spolupracuje několik žadatelů, umožní komplexní podporu klientů a změnu jejich životní situace. Velký potenciál skýtá i projekt Podpory profesionální sociální práce na Poběžovicku, který zvyšuje dostupnost terénní sociální práce, stejně jako schopnost obcí na Poběžovicku řešit sociální problémy na svém území. Také díky tomuto projektu bude zajištěno pokračování koordinačních procesů, které přinesla činnost ASZ v rámci tzv. lokálního partnerství.

Koordinovaný přístup rovněž výrazně přispěl k aktivizaci lokálních partnerství a k rozvoji dalších činností v rámci partnerských sítí. V Moravském Berouně dojde k posílení sociální práce na obci, řada partnerských měst začala připravovat koncepční dokumenty zejména v oblasti bydlení, dochází k hlubšímu provázání sítě sociálních služeb, ke kterému Agentura přispívá podkladovými analýzami. Příkladem může být již výše zmíněný projekt IMPULS.

Je třeba zvláště ocenit i úzké propojení a dobrou spolupráci všech stupňů veřejné správy při podpoře čerpání prostředků OP Z do území s vysokou zátěží sociálního vyloučení. V průběhu čerpání z výzvy č. 42 došlo mimo jiné k dalšímu prohloubení spolupráce mezi žadateli, Agenturou a dotčenými kraji při procesu zařazování projektů do sítě sociálních služeb a vydávání pověření. Významným příspěvkem k úspěšnosti čerpání byl také flexibilní přístup řídicího orgánu k řešení průběžně vznikajících překážek na straně žadatelů a nositelů strategických plánů.

Problém hodný zvláštního zřetele zůstává, podobně jako ve výzvě č. 26, čerpání v oblasti sociálního podnikání, kde se nepodařilo najít společnou řeč mezi žadateli a experty z regionů a hodnotiteli. Z proběhlých jednání vyplývá, že klíčovým problémem je rozdílný pohled na hodnocení podnikatelských rizik. V tomto ohledu by bylo užitečné vést dialog všech stran zapojených do procesu čerpání na toto téma.

Z důvodu výhrad hodnotitelů k podnikatelským plánům nebyli podpořeni 2 žadatelé o rozšíření stávajícího sociálního podniku a vytvoření nového ve městě Kolín, taktéž nebyly podpořeny 2 projekty na Žluticku a 2 v Kraslicích.

Úspěšné bylo podání a nyní se zahajuje realizace projektů ve všech klíčových oblastech sociálního začleňování (prostupné zaměstnávání, prevence ztráty bydlení, prevence institucionalizace rodinného života) a také v rozvoji nových a podpoře stávajících sociálních služeb neziskových organizací.

Aplikace koordinovaného přístupu v sociálně vyloučených lokalitách a implementace tohoto nástroje skrze čerpání z OP Z významně podpořily rozvoj sociálních služeb v obci České Velenice a jejich zanesení do krajské sítě, dále vznik občansko-dluhové poradny, zavedení asistentů prevence kriminality a projekt na podporu zaměstnávání. Nepodařilo se zavedení služby NZDM z důvodu administrativní chyby v systému MS2014+.

K zajištění stabilizace provozu sociálních služeb došlo např. v obcích Kraslice, Žlutice, Valeč, Klášterec n. Ohří, Vejprty a také v obci Slaný. Místně působící nezisková organizace zde navíc replikuje inovační projekt na podporu bydlení sociálně vyloučených osob v bytech vlastněných soukromými majiteli.

Systém udržitelného bydlení bude podpořen pozicí terénního domovníka – preventisty v obecním bytovém fondu.

Pro rozvoj systému dostupného bydlení se rozhodlo také město Příbram. Obecní projekt vhodně doplňuje činnost NNO v oblasti postupného zaměstnávání sociálně vyloučených osob s trestní minulostí. Projekt na specifickou sekundární prevenci pro uživatele THC od 15 let byl díky nadstandardní spolupráci ASZ, KÚ Středočeského kraje a MPSV opětovně podán a schválen v plném rozsahu.

Alokované finance nebyly v plné výši využity v regionu Frýdlantska, kde je v realizaci NNO pouze 1 projekt na podporu sociálních služeb a v obci Ralsko byly podány 2 klíčové projekty na podporu asistentů prevence kriminality a sociální terénní práce na obci. Vyčerpat celou alokaci se nepodařilo ani na Žluticku, kde nebyly podpořeny projekty na sociální podnikání a komunitní práci, v Klášterci n. Ohří, kde z důvodu nezařazení do sítě sociálních služeb nebude realizován projekt terénní práce; na Poběžovicku, kde některé plánované projekty vůbec nebyly podány; a v Kraslicích, kde nebyly úspěšné projekty prevence ztráty bydlení a sociálního podnikání. Ve městě Litvínov nebyly podpořeny projekty zaměřené na činnost komunitního centra a projekt zaměřený na dluhové poradenství, kvůli tomu se podařilo využít plánovanou alokaci OPZ pouze ze 77 %.

I přes dílčí nedostatky hodnotíme čerpání z výzvy č. 42 jako velmi úspěšné.

IV. Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) a KPSVL

V roce 2016 byly vyhlášeny v rámci OP VVV 2 výzvy pro žadatele zapojené do Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám: 02_16_021 Inkluzivní vzdělávání pro KPSVL I, kde jsou oprávněnými žadateli obce a dobrovolné svazky obcí s celkovou alokací 250 mil. Kč a 02_16_039 Inkluzivní vzdělávání pro KPSVL II s celkovou alokací 450 mil. Kč, kde jsou oprávněnými žadateli MŠ, ZŠ, SŠ, NNO a některé další organizace kromě obcí a dobrovolných svazků obcí.

V období červenec – září 2016 spolu se zahájením individuálního projektu *Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami* probíhalo nastavování procesů projektového poradenství k OP VVV tak, aby byly v souladu s dosavadní praxí Agentury, a zároveň respektovaly specifika OP VVV.

I s ohledem na specifika OP VVV byla aktualizována metodika Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám, jejíž nová podoba byla po vypořádání připomínek řídicích orgánů OPVVV, OP Z a IROP schválena Monitorovacím výborem pro činnost Agentury pro sociální začleňování a projednána Radou vlády pro záležitosti romské menšiny.

Byly vypracovány návrhy šablon pro projektové poradenství: projektová fiše, kontrolní list a potvrzení ASZ o projektu. Šablony pro projektové poradenství byly úspěšně otestovány na projektech předkládaných v rámci výzvy 02_16_021 Inkluzivní vzdělávání pro KPSVL I.

Agentura také vypracovala balíček informací k projektovému poradenství OP VVV pro konzultanty inkluzivního vzdělávání, který zahrnuje přehled výzev OP VVV, shrnutí vyhlášených výzev, zápisy ze seminářů pro žadatele k výzvám OP VVV, šablony k projektovému poradenství, obecné dokumenty ASZ k projektovému poradenství a další.

V průběhu roku Agentura poskytovala odpovědi na dotazy k výzvám a projektům OP VVV připravovaným žadateli z obcí spolupracujících s Agenturou, a to zejména k výzvě 02_16_021 Inkluzivní vzdělávání pro KPSVL I a 02_16_039 Inkluzivní vzdělávání pro KPSVL II.

Průběžně probíhaly konzultace dotazů z obcí zapojených do KPSVL k výzvám OP VVV s Řídicím orgánem, kterým je MŠMT. Odpovědi na dotazy k výzvám a výsledky konzultací k dotazům s Řídicím orgánem jsou vždy zpracovány a šířeny do jednotlivých Regionálních center Agentury lokálními expertům na OP VVV a konzultantům inkluzivního vzdělávání, kteří je využívají při poskytování projektového poradenství v lokalitách.

V říjnu se uskutečnil celodenní interní seminář Projektové poradenství pro OP VVV pro konzultanty inkluzivního vzdělávání a metodiky inkluzivního vzdělávání, který byl zaměřen na procesy projektového poradenství v Agentuře ve vazbě na OP VVV, orientaci v dokumentaci k výzvám atp.

V říjnu proběhlo pracovní jednání mezi MŠMT a Agenturou k implementaci výzev. Bylo dohodnuto, že pracovní jednání mezi Agenturou a MŠMT se budou v roce 2017 konat každý měsíc a byly vzájemně odsouhlaseny termíny jednání na první pololetí 2017. V listopadu proběhl na MŠMT pro pracovníky Agentury seminář k Místním plánům inkluze (MPI), kterého se za zúčastnili metodici inkluzivního vzdělávání, konzultanti inkluzivního vzdělávání, experti na OP VVV.

Projektové poradenství pro žadatele ze spolupracujících obcí bylo zahájeno v září 2016. Zejména v listopadu a v prosinci bylo intenzivně poskytováno projektové poradenství k 12 projektům předkládaným do výzvy 02_16_021 následujících žadatelů: Statutární město Brno, Město České Velenice, Město Frýdlant, Město Chomutov, Město Kolín, Statutární město Liberec, Město Nový Bor, Statutární město Ostrava, Město Příbram, Město Slaný, Město Vejprty, Město Velké Hamry.

Příslušní pracovníci Agentury (konzultant inkluzivního vzdělávání a/nebo metodik inkluzivního vzdělávání, centrální nebo lokální expert na OP VVV) se spolu s žadateli účastnili většiny konzultací připravovaných projektových záměrů na MŠMT.

V průběhu roku 2016 byla k projektovému poradenství vytvořena Metodika projektového poradenství, která zahrnuje poradenství ke všem zmíněným operačním programům.

D. ČINNOST AGENTURY NA CENTRÁLNÍ ÚROVNI

I. Expertní podpora

Jednou ze základních činností Agentury v roce 2016 bylo rozvíjení expertních znalostí v ústředních tematických oblastech sociálního začleňování a jejich implementace do činnosti Agentury na lokální úrovni. Odborní pracovníci Agentury se zabývali prohlubováním teoretických znalostí v kombinaci s praktickými poznatky z terénní práce Agentury, ověřováním nástrojů sociální integrace v jednotlivých oblastech a vytvářením expertních sítí napříč veřejnou správou i občanskou společností. Kromě tvorby zásadního strategického dokumentu Agentury (Strategie boje proti sociálnímu vyloučení), kterému se tato zpráva věnuje níže, se v roce 2016 v rámci expertních tematických oblastí uskutečnily následující činnosti:

a) Bydlení

Oblast sociálního bydlení představovala jedno z ústředních témat činnosti Agentury v roce 2016 jak pro svou povahu klíčového problému obyvatel vyloučených lokalit, tak i v souvislosti s dlouho očekávanou přípravou zákona o sociálním bydlení. Stejně jako v dalších oblastech své odbornosti poskytovala Agentura v oblasti sociálního bydlení konzultace obcím, které se zapojují do KPSVL, a

úzce spolupracovala s hlavními aktéry oblasti sociálního bydlení, ať již jde o ústřední orgány státní správy (Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo zdravotnictví a další), orgány samosprávy, nebo nevládní organizace (Platforma pro sociální bydlení, Svaz měst a obcí, Asociace krajů a další).

V roce 2016 se Agentura na úrovni pracovních týmů průběžně účastnila přípravy výzvy „Sociální bydlení“ v rámci SC 2.1 IROP, a zároveň pomáhala s přípravou relevantních výzev pro obce s KPSVL. V rámci příprav zákona o sociálním bydlení, jehož spolupředkladatelem byl ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu, se intenzivně zapojila do diskuse o podobě této zákonné úpravy. Svou vizi sociálního bydlení a nástrojů vedoucích k jeho zavedení na úrovni obcí i systémového zajištění na národní úrovni Agentura opakovaně představila na řadě pracovních skupin, na seminářích a konferencích.

Vzdělávací a osvětová činnost

Agentura se účastnila řady vzdělávacích a osvětových akcí. Na mezinárodní konferenci European Habitat, pořádané MMR a UN Habitat, zorganizovala Agentura panel *Inkluzivní města pro život: výzvy segregace*. Agentura iniciovala seminář *Prevence ztráty bydlení*, který na Úřadu vlády proběhl ve spolupráci se Svazem měst a obcí ČR a za účasti zástupců MPSV a VÚPSV. Zástupce Agentury vystoupil na konferenci *Co je cílem sociálního bydlení?* pořádané Asociací nestátních neziskových organizací ČR, MPSV a Magistrátem hlavního města Prahy, dále pak na konferenci *Zákon o sociálním bydlení jako prevence a řešení bytové nouze rodin a jednotlivců*, kterou v Poslanecké sněmovně PČR pořádala Evropský síť proti chudobě a Platforma pro sociální bydlení. Zástupce Agentury rovněž přednesl příspěvek na konferenci Jihomoravského kraje k sociálnímu začleňování a na konferenci Společnosti sociálních pracovníků. Dne 1. 12. ve Zlíně zajišťovala Agentura workshop k sociálnímu bydlení na setkání krajských romských koordinátorů a romských terénních sociálních pracovníků.

V rámci řešení aktuálních problémů spojených s bydlením sociálně vyloučených osob zorganizovala Agentura v listopadu 2016 setkání zástupců partnerských měst s představiteli resortů, které mají tyto problémy v gesci (MMR, MPSV, MV a MSp), v prosinci proběhlo toto setkání se zástupci Ministerstva zdravotnictví.

V roce 2016 vydala Agentura rovněž publikaci *Prostupné bydlení: Evaluaace*, která na základě na výzkumů prezentovaných a diskutovaných odbornou veřejností hodnotí přednosti a nedostatky jednoho z integračních nástrojů prosazovaných Agenturou ve spolupracujících obcích. (Publikace je dostupná na <http://www.socialni-zaclenovani.cz/dokumenty/metodiky-a-manualy>)

Zákon o sociálním bydlení

V průběhu roku 2016 se Agentura významně podílela na připomínkování návrhu zákona o sociálním bydlení a o příspěvku na bydlení vycházející z koncepce schválené vládou na podzim 2015, jehož gestorem bylo Ministerstvo práce a sociálních věcí, a spolugestory Ministerstvo pro místní rozvoj a ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu. Nová úprava má vůbec poprvé definovat sociální bydlení, vymezit oprávněné osoby, které mohou požívat podporu v sociálním bydlení, a také vymezit práva a povinnosti jednotlivých subjektů realizujících sociální bydlení. Přijetí zákona by ukončilo značně roztříštěnou praxi při poskytování tzv. sociálního bydlení či absenci jeho poskytování, která se velkou měrou podepsala na dlouhodobém trendu sestěhovávání sociálně znevýhodněných

lidí do strukturně postižených oblastí, kde následně vznikají sociálně vyloučené lokality, v nichž se koncentrují související sociální problémy.

Vláda ČR předložila Poslanecké sněmovně Parlamentu návrh zákona dne 21. března 2017 (sněmovní tisk 1065).

Problémy spojené s bydlením sociálně vyloučených

Vláda na svém zasedání dne 27. července 2016 schválila usnesením č. 669 návrh ministra pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu **materiál *Problémy související s bydlením sociálně vyloučených obyvatel a návrh jejich řešení***, který připravili zástupci Agentury na základě svých zkušeností z terénu. Materiál popsal aktuální problémy, které nastávají především v důsledku tzv. obchodu s chudobou v některých bytových domech. Jedná se zejména o problém vysokého nájemného u bytů, které nesplňují základní nároky na standard bydlení a jejichž nájemníci jsou příjemci dávek na bydlení, nebo o neplnění povinností majitelů bytů vůči společenství vlastníků, což vede k finančním problémům celého společenství. Materiál obecně nastínil způsoby řešení uvedených problémů. Jednotlivé resorty následně specifikovaly tato řešení v *Plánu plnění úkolů v oblasti bydlení*, který schválila vláda usnesením č. 31 dne 16. ledna 2017.

Spolupráce s obcemi

V rámci příprav strategických plánů sociálního začleňování v obcích spolupracujících s Agenturou proběhla intenzivní jednání se zástupci obcí, pro které Agentura připravila řadu prezentací zaměřených na sociální bydlení, prioritní témata (dluhy v oblasti bydlení, prevence ztráty bydlení, dostupné bydlení, přístup housing first), možné aktivity a nabídku zdrojů jejich financování z národních i lokálních zdrojů. K těmto tématům poskytovala Agentura v průběhu roku také řadu individuálních konzultací.

Pro partnery Agentury z lokalit a další odborníky na sociální bydlení organizovala Agentura konferenci *Sociální bydlení: rozvíjení získaných znalostí*, která se uskutečnila dne 15. 9. 2016 v prostorech Úřadu vlády. V rámci této konference byla také zahájena činnost *Tematické sítě sociálního bydlení*, která propojuje aktéry napříč lokalitami v tématu sociálního bydlení.

V rámci přípravy čerpání podpory na sociální bydlení z prioritní osy 2.1 IROP proběhlo několik seminářů pro obce a neziskové organizace.

b) Zaměstnanost

V tematické oblasti zaměstnanosti se Agentura v roce 2016 kromě podpory obcí zapojených do KPSVL zaměřovala na přípravu legislativních změn (zákon o sociálním podnikání), podporu dostupného zaměstnávání a širší prosazení konceptu společensky odpovědného zadávání veřejných zakázek. Zároveň se Agentura účastnila plánování inovativních projektů v oblasti zaměstnanosti, jakým je např. zaměstnávání dlouhodobě nezaměstnaných na obnově památek v Karlovarském kraji apod.

S využitím poznatků z terénu Agentura průběžně upozorňuje na problematické oblasti zaměstnávání sociálně vyloučených osob nebo osob ohrožených sociálním vyloučením a usiluje o jejich systematickou nápravu. Jedná se například o nedostupné rekvalifikační kurzy pro osoby bez dokončeného základního vzdělání, potřebu specializované podpory zaměstnavatelů, kteří zaměstnávají osoby v exekčním řízení, zajištění poradenských a asistenčních služeb pro rodiny s

děťmi v sociálně vyloučených lokalitách, zajištění kariérového poradenství pro mladé osoby ze sociálně vyloučených lokalit a jiné bariéry zaměstnanosti osob ze sociálně vyloučených lokalit.

Podpora prostupného zaměstnávání

V rámci své expertní činnosti Agentura vytvořila základní koncept prostupného zaměstnávání pro spolupracující obce, které si ve svých strategických dokumentech stanovily jako jeden z nástrojů sociálního začlenění sociálně vyloučených podporu zaměstnanosti prostřednictvím tohoto nástroje. Prostupné zaměstnávání je ve spolupracujících obcích podpořeno rovněž přípravou projektů do výzev KPSVL OP Z, které umožňují financování komplexní podpory znevýhodněných osob. Cílem všech projektů zaměřených na prostupné zaměstnávání je připravit cílovou skupinu na vstup na otevřený trh práce nebo odstranit bariéry pro jejich vstup na trh práce prostřednictvím aktivní politiky zaměstnanosti

Podpora rozvoje sociálního podnikání

V roce 2016 Agentura připravovala návrh věcného záměru zákona o sociálním podnikání. Návrh reaguje na potřebu vytvoření jednotného právního prostředí pro sociální podnikání v České republice, podmínek pro přiznání statusu sociálního podniku a stanovení výhod poskytovaných těmito podnikům. V současné době totiž panuje v pojetí definičních znaků subjektů sociálního podnikání značná nejednotnost. Věcný záměr zákona rovněž odpovídá na požadavek právní regulace sociálních podniků, který vychází nejen od již existujících sociálních podniků, ale také ze strany finančních institucí a ústředních orgánů státní správy, které poskytují sociálním podnikům různé formy finanční podpory. Legislativní rada vlády návrh projednala a vydala k němu doporučení, která Agentura zapracovala a návrh legislativní radě vlády znovu předložila.³

Rozvoj sociálního podnikání podporují i výzvy KPSVL (IROP a OP Z). Agentura v této souvislosti poskytovala obcím projektové poradenství zejména v oblasti propojení podnikatelských plánů se sociálními cíli a vyvážení požadavků na výkon zaměstnanců s psychosociální podporou zaměstnanců z cílových skupin. Agentura se také věnovala mapování zahraničních praxí v oblasti sociálního podnikání a dobrých praxí fungujících v České republice a na Slovensku.

V rámci podpory tématu sociálního podnikání uspořádala v březnu 2016 Agentura společně s Otevřenou společností o.p.s. mezinárodní konferenci o sociálním podnikání. Konference se zúčastnilo několik desítek odborníků, zástupců státní správy a sociálních podniků. Mezi zahraničními hosty byli např. zástupci Evropského hospodářského a sociálního výboru z Polska, Slovenska, Rakouska a Belgie.

Společensky odpovědné zadávání veřejných zakázek

Agentura dlouhodobě usiluje o prosazení efektivního využívání veřejných prostředků prostřednictvím společensky odpovědného zadávání veřejných zakázek. V roce 2016 proto zahájila spolupráci s MPSV, které realizuje projekt zaměřený na podporu implementace společensky odpovědného zadávání. V rámci této spolupráce je uspořádána série seminářů pro obce spolupracující s Agenturou. První seminář proběhl v listopadu 2016 v Liberci.

³ Ve svém stanovisku z března 2017 se legislativní rada vlády neztotožnila s předkladatelem v tom, že zákon vymezí jen sociální podnik a sociální podnikání, zatímco výhody plynoucí ze statusu sociálního podniku budou upraveny dalšími právními předpisy a vyzvala předkladatele, aby vymezení benefitů v návrhu zákona dopracoval. Po dopracování návrhu vláda schválila věcný záměr zákona usnesením č. 367 z 15. května 2017.

c) Zadluženost

Oblast zadluženosti se pro svůj zásadní vliv na život obyvatel sociálně vyloučených lokalit stala v rámci nového projektu Agentury jedním z prioritních témat. Řešení následků předlužení a plánování jeho prevence představuje jednu z klíčových aktivit obcí, které jsou zapojeny do KPSVL. Agentura jim v této oblasti poskytuje intenzivní poradenství při sestavování strategického plánu sociálního začleňování i při přípravě jednotlivých projektových žádostí. Zároveň se Agentura v roce 2016 zapojila do přípravy legislativních změn, které s řešením zadluženosti souvisejí. Průběžně organizovala řadu seminářů a pracovních skupin a účastnila se osvětových akcí, které organizovaly na téma zadluženosti, exekucí a oddlužení jiné subjekty.

Odborné platformy a konferenční činnost

V roce 2016 se zástupci Agentury pravidelně účastnili jednání *Platformy pro odpovědné finance a Aliance proti dluhům*, kterých je Agentura aktivním členem. Dále se účastnili semináře konaného v Poslanecké sněmovně ČR k návrhu zákona o spotřebitelském úvěru a semináře *Jak dál u oddlužení* k navrhovaným novelám Insolvenčního zákona, semináře Charity ČR k předložené novele Insolvenčního zákona. Zástupce Agentury také vystoupil na výroční konferenci organizované sdružením SOLUS k problematice zadlužení v ČR, kde představil aktivity Agentury v boji se sociálním vyloučením v oblasti zadluženosti, a na odborné konferenci *Krise na oddlužení nečeká*, pořádané neziskovou organizací Remedium.

V rámci úzké spolupráce s ústředními orgány státní správy se zástupci Agentury pravidelně setkávali se zástupci Ministerstva spravedlnosti, účastnili se pracovních setkání se zástupci Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí k problematice monitoringu zadluženosti a zvolení vhodných indikátorů zadlužení, setkání se zástupci ČSÚ k problematice sběru dat k zadluženosti obyvatel. Spolupráci Agentura navázala i s řadou dalších subjektů, včetně Kanceláře finančního arbitra, Exekutorské komory, Probační a mediační služby, Sociální banky v rámci skupiny Erste Group, kde byla diskutována možná spolupráce v oblasti sociálního fondu, chráněného účtu a vzdělávání pracovníků pracujících se zadluženými lidmi aj. Agentura se rovněž zúčastnila jednání Rady vlády pro seniory a stárnutí populace věnovaného aktuálním problémům zadluženosti seniorů, jejich dopadům a možným legislativním změnám, a dále parlamentního semináře Teritorialita soudních exekutorů, soudcovská samospráva. Také se účastnila jednání legislativní pracovní skupiny magistrátu města Ostrava k problematice sociálního bydlení, sociálního podnikání a zadluženosti.

Spolupráce s obcemi

Na lokální úrovni se Agentura aktivně zapojila do činnosti pracovních skupin k problematice zadluženosti a možných opatření proti nadměrnému předlužování obyvatel obce, organizovala mnoho školení v oblasti problematiky zadluženosti pro zaměstnance samosprávy, úřadů práce, OSPOD i nestátních neziskových organizací. Dále uspořádala celodenní vzdělávací akci pro obce *Protidluhová prevence pro obce*. Pro potřeby obcí také Agentura vypracovala Manuál na podporu přípravy protidluhových projektů.

Lokální poradci v úzké spolupráci s centrálními experty Agentury poskytovali konzultace obcím k problematice dluhového poradenství a projektových podmínek, možností využití grantových prostředků a správného nastavení služeb v oblasti poskytování dluhového poradenství, projektových aktivit a jejich propojení na další činnosti v této oblasti. Současně Agentura zajišťovala lokální

výzkumy k problematice zadluženosti, včetně interpretace podkladových materiálů z ekonomických odborů daných obcí vedoucí ke zmapování současného stavu a nastavení vhodných intervencí.

Za účelem zkvalitnění dluhového poradenství Agentura rovněž prostřednictvím dotazníkového šetření analyzovala činnosti dluhových poraden, jejich personální a ekonomické kapacity, potřeby, aktivity a překážky při poskytování dluhového poradenství i výhledy do budoucna. Šetření probíhalo ve vybraných obcích zapojených do KPSVL jak formou dotazníkového šetření, tak individuálními rozhovory s pracovníky poraden i zástupců obcí.

Dobré praxe

V rámci mapování a analýzy příkladů dobré praxe Agentura identifikovala inspirativní příklady zejména v oblasti podpory a vzdělávání pracovníků s cílovou skupinou (Rubikon centrum), zaměstnavatelských půjček a osvěty v oblasti prevence zadlužování (Juta s.r.o.), dluhového poradenství, finančního vzdělávání a jeho optimální formy (IQ Roma servis) a protidluhové kampaně, aktivní podpora a obrana osob ve finanční tísní (Člověk v tísní).

Připomínkování návrhů zákonných úprav, odborná diskuse

V průběhu roku se Agentura opakovaně vyjadřovala formou připomínek ke klíčovým legislativním změnám, které souvisejí s předlužením, zejména k návrhu zákona o bezplatné právní pomoci, novele insolvenčního zákona, exekučního řádu a občanského soudního řádu, k zákonu o spotřebitelském úvěru a k problematice zadlužení opakovaně poskytovala informace médiím.

Na odborných platformách i individuálních setkáních Agentura diskutovala možná řešení a potřebné legislativní úpravy převážně v exekuční oblasti, nastavení mírnějších podmínek oddlužení a zavedení tzv. chráněného účtu. Souběžně vedla Agentura jednání se zástupci odboru statistiky Ministerstva spravedlnosti k problematice monitoringu zadluženosti obyvatel.

Mapa exekucí

Experti Agentury v roce 2016 spolupracovali na projektu Otevřené společnosti o.p.s. a Ekumenické akademie, z.s. *Předluženost v ČR*, který se zaměřil na mapování problému vysoké míry předlužení v ČR. V rámci projektu vznikla interaktivní mapa exekucí, která poskytuje pohled na míru zadluženosti obyvatelstva podle regionů. Mapa exekucí prostřednictvím podrobného poznání problému míří na tvorbu efektivního řešení neuspokojivé situace. Součástí projektu byla i kvalitativní analýza životních trajektorií zadlužených z různých sociálních skupin a studie porovnávající aktuální přístup různých evropských zemí k institutu oddlužení i okolnosti, které ho utvářely. (Výstupy projektu jsou dostupné na www.mapaexekuci.cz)

d) Rodinná politika a sociální služby

V oblasti rodinné politiky, sociálních služeb a sociálně-právní ochrany dětí se Agentura zaměřovala na monitorování uplatňování platných předpisů především na lokální úrovni a připomínkování návrhů změn (zákon o sociálních službách, zákon o sociálně-právní ochraně dětí). Dále probíhaly konzultace s obcemi, které měly zájem tyto oblasti rozvíjet s využitím KPSVL. Za účelem monitorování dobrých praxí a jejich výměny také Agentura v průběhu roku navázala spolupráci s řadou organizací, které pracují s ohroženými rodinami (např. Člověk v tísní, Střep, Lumos).

Spolupráce s obcemi

V průběhu roku 2016 se Agentura zapojila do přípravy projektových záměrů obcí, jimž poskytovala jak prezentace a školení, tak individuální konzultace v dílčích oblastech, které byly jejich prioritami. Nejčastěji byly konzultovány projektové záměry zaměřené na rozvoj sociálních služeb, resp. otázky související s celkovým nastavením projektů, vymezením cílových skupin, základními a fakultativními činnostmi služeb, metodami a kritérii evaluace, možnostmi sociální práce v podpoře sociálního bydlení a se zavedením nových služeb (terénní práce, sociálně aktivizační služby, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež a další). Analýzy obcí, které Agentura pro tyto účely provedla, pomohly vymezit slabá místa a efektivně plánovat rozvoj služeb s využitím finančních prostředků alokovaných pro KPSVL. Agentura se také nadále věnuje otázce udržitelnosti nově vznikajících nebo rozšiřovaných sociálních služeb v rámci krajských střednědobých plánů sociálních služeb a v kontextu jejich financování v režimu služeb obecného hospodářského zájmu.

Na základě zkušeností z terénu sociálně vyloučených lokalit vytvořila Agentura manuál zaměřený na možné způsoby podpory rodin žijících v prostředí sociálního vyloučení, spolupráci s orgány sociálně-právní ochrany dětí, síťování s poskytovateli sociálních služeb a dalšími subjekty. Dále bylo na toto téma připraveno školení pro partnerské organizace.

S využitím svých zkušeností se situací ve vyloučených lokalitách a s aktuálními potřebami obcí poskytla Agentura pomoc s přípravou relevantních výzev OP Z a účastnila se pracovních skupin programového partnerství Operačního programu potravinové a materiální pomoci.

Připomínkování návrhů zákonných úprav

V druhé polovině roku 2016 Agentura vypracovala připomínky k oběma návrhům novely zákona o sociálních službách, v nichž podporovala sjednocení péče o ohrožené děti převedením vybraných služeb sociálně právní ochrany do režimu sociálních služeb, a rovněž rozšíření služeb na tzv. zdravotně-sociálním pomezí.

e) Bezpečnost a prevence kriminality

Činnosti Agentury v oblasti bezpečnosti se v roce 2016 obdobně jako v ostatních oblastech zaměřovaly jak na podporu obcí, s nimiž Agentura spolupracuje v rámci KPSVL, tak i na spolupráci s dalšími klíčovými aktéry, zejména Ministerstvem vnitra ČR při přípravě podkladů a připomínek k relevantním legislativním i nelegislativním materiálům, odborné spolupráci s akademickým prostředím i nevládními organizacemi při hledání a uplatňování nových opatření vedoucích k bezpečnějšímu prostředí v obcích se sociálně vyloučenými lokalitami. Agentura se rovněž účastnila řady odborných jednání, seminářů a konferencí, na nichž představila např. Analýzu politik nulové tolerance.

Spolupráce s obcemi a ostatními partnery

V průběhu roku poskytovala Agentura intenzivní konzultace obcím, kterým pomáhala s přípravou Strategických plánů sociálního začleňování a s rozpracováním dílčích opatření. Konzultace se zaměřovaly na téma primární prevence, prevence kriminality, problematiku obchodu s lidmi, hazardu, drog či téma obětí trestných činů a na projektové poradenství v souvislosti s těmito tématy.

Vybrané obce s Agenturou konzultovaly také výzkumné záměry týkající se analýzy preventivních volnočasových aktivit či výzkumu pocitu bezpečí.

V květnu 2016 spolupřádala Agentura spolu s Ředitelstvím služby pořádkové policie Policejního prezidia ČR a Odborem bezpečnostní politiky a prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR setkání zástupců Policie ČR, asistentů prevence kriminality a lokálních konzultantů Agentury. Cílem akce byla prezentace postupů a způsobů práce jednotlivých zástupců na místní úrovni, jejich propojení a nastavení efektivní spolupráce. Semináře se zúčastnilo několik styčných důstojníků pro menšiny, kteří působí na krajských ředitelstvích P ČR. Mezi dalšími aktivními účastníky byli i policejní specialisté pro práci s romskou menšinou v sociálně vyloučených lokalitách, v neposlední řadě se na semináři představili vybraní asistenti prevence kriminality se svými mentory z různých obcí. Na setkání byly dojednány další formy spolupráce a vzájemného sdílení informací.

Agentura se zapojila do činnosti několika pracovních skupin a účastnila se řady seminářů a konferencí, mj. semináře Bezpečnostní hrozby současnosti (Policejní akademie ČR), Strukturální násilí a ženy v sexbyznysu (Rozkoš bez rizika, z.s.), pracovní skupiny k problematice hazardu (Úřad vlády), setkání Národní protidrogové centrály, toxikologů a krajských protidrogových koordinátorů (Národní protidrogová centrála SKPV P ČR) či konference Bagatelní kriminalita neexistuje (Poslanecká sněmovna parlamentu ČR).

V průběhu roku Agentura monitorovala vyhlášení národních dotačních titulů v oblasti prevence kriminality, prevence rizikového chování ve školách, hazardu a dalších, především v gesci Ministerstva vnitra ČR a v oblastech prevence kriminality a bezpečnosti rovněž relevantních výzev KPSVL.

Dobré praxe

Agentura se rovněž intenzivně zabývala sběrem a přenosem příkladů dobré praxe v oblasti prevence kriminality. Jako příklad dobré praxe byl identifikován např. projekt *Jsem Ready* (Ponton z.s.), který se zaměřuje na mladé lidi ve výchovných ústavech nebo aktivita *Pouliční liga Kadaň* (Světlo Kadaň, z.s.), která podporuje integraci dětí a mládeže ze sociálně vyloučených rodin mezi vrstevníky z majority.

Vzdělávací aktivity v rámci Kampaně proti rasismu a násilí z nenávisti

S tematickou oblastí bezpečnosti a prevence kriminality souvisela i činnost *Kampaně proti rasismu a násilí z nenávisti*, kterou Agentura realizuje. V rámci *Kampaně* proběhly mj. aktivity zaměřené na práci policie, nenávist ve školním prostředí a šíření dobré praxe pro veřejnou správu:

- V roce 2016 Agentura zprostředkovala formou seminářů vzdělávací aktivity pro pořádkovou a kriminální policii v Ústeckém a Moravskoslezském kraji a pro tiskové mluvčí policie a preventisty z celé ČR. Celkem bylo proškoleny 297 policistů, z toho 114 příslušníků Služby kriminální policie a vyšetřování, 82 příslušníků Služby pořádkové policie a 100 osob z oddělení tisku a prevence Policie ČR. Ústředním tématem seminářů bylo násilí z nenávisti (zejména právní aspekt a specifika práce s oběťmi). Zmíněné vzdělávací aktivity byly také nabídnuty strážníkům obecní a městské policie v Ústeckém a Moravskoslezském kraji, avšak pro nízký zájem se nerealizovaly.
- Vzdělávací aktivity pro Policii ČR Agentura zakončila závěrečnou konferencí, která proběhla v prosinci 2016. Konference se zúčastnili zástupci z řad Policie ČR, ministerstva vnitra, nevládních organizací a veřejnosti. Účastníci byli seznámeni s průběhem vzdělávacích aktivit a v rámci panelové diskuse debatovali o násilí z nenávisti a předsudečném násilí. Velkým

tématem v diskuzi se stal návrh na sledování násilí z nenávisti ve statistikách Policie ČR, přičemž převládlo přesvědčení, že správně nastavená statistika může odhalit kde, kdy a jak často se násilí z nenávisti vyskytuje.

- V návaznosti na vzdělávací aktivity Agentura vydala dva metodické manuály pro Policii ČR s tématem násilí z nenávisti (zejména právní aspekt a specifika práce s oběťmi). Jeden manuál je určen příslušníkům pořádkové policie a druhý kriminalistům. Vzniklé metodické manuály budou zveřejněny na intranetu P ČR. Zároveň vznikl manuál pro monitoring případů násilí z nenávisti a sledování dobrých praxí, jehož praktické využití bylo v roce 2016 pilotováno. Zveřejnění manuálu *Monitoring případů násilí z nenávisti* se plánuje na první polovinu roku 2017.
- V rámci vzdělávání pedagogů a žáků Agentura zprostředkovala vyškolení 20 školních mediátorů z řad učitelů a ředitelů ZŠ a víceletých gymnázií a 80 peer-mediátorů (žáci škol v Ústeckém a Moravskoslezském kraji). Lektori se soustředili na představení mediace jako jedné z možných technik řešení konfliktů ve školním prostředí, která nenásilnou cestou provádí žáky i učitelé konfliktními situacemi. Součástí školních aktivit bylo vyhotovení tzv. mediální dílny jakožto online aplikace, která formou tvorby modifikovaných fotokoláží, komiksových příběhů a anket otevírá prostor pro diskuse týkající se otázek rasismu, homofobie, ageismu apod.

f) Zdraví

V roce 2016 Agentura prostřednictvím svých odborných pracovníků mapovala situaci v oblasti ochrany zdraví v sociálně vyloučených lokalitách, příklady dobrých praxí v ČR i v zahraničí, připravovala pilotáž institutu asistentů podpory zdraví či tematickou analýzu zdravotní gramotnosti v sociálně vyloučených lokalitách. Velký prostor věnovala také osvětě o oblasti ochrany zdraví v SVL, kdy na toto téma uspořádala mezinárodní konferenci a průběžně podporovala síťování relevantních odborných pracovišť.

Asistent podpory zdraví

V rámci plnění strategického cíle zvýšení dostupnosti zdravotně-sociální péče v sociálně vyloučených lokalitách Akčního plánu Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2016-2020 připravovala Agentura pilotáž nově vytvořené pozice asistentů podpory zdraví v obcích, s nimiž v rámci KPSVL spolupracuje. Úkol, termínovaný do konce roku 2018, bude realizovat v úzké spolupráci se spolugestory, jimiž je Ministerstvo zdravotnictví a MPSV. Asistent podpory zdraví bude od roku 2017 s využitím finanční podpory OP Z pilotován v několika variantách s cílem identifikovat výhody i nevýhody jednotlivých možností organizace zdravotně-sociální pomoci a následného hledání cesty, jak tuto pozici zavést systémově. Hlavní činností asistenta podpory zdraví je zajistit šíření osvěty o základních oblastech zdraví, prevence a dostupných lékařských službách laikem, který pochází z prostředí komunity, resp. požívá v ní přirozenou důvěru, a dokáže mediovat potenciálně různé představy a vnímání péče o zdraví sociálně vyloučených osob a zdravotníků.

Analýza zdravotní gramotnosti

Ke konci roku 2016 připravila Agentura podklady k průřezovému výzkumu zdravotní gramotnosti v sociálně vyloučených lokalitách. Výzkum bude poptán v prvním pololetí roku 2017 formou veřejné

zakázky a bezprostředně poté dodavatelem zrealizován. Bude sestávat ze dvou fází, kdy v první fázi dodavatel pilotuje a sestaví optimální výzkumný nástroj pro šetření zdravotní gramotnosti ve vyloučených lokalitách a ve druhé fázi provede kvótní metodou vlastní šetření zdravotní gramotnosti ve vybraných lokalitách.

Vzdělávací a osvětová činnost

Agentura vypracovala *Manuál zdravotní péče a podpory zdraví v sociálně vyloučených lokalitách*. Společně s MŠMT a MPSV probíhala jednání o budoucí spolupráci na vzdělávání v oblasti zdraví, zajištění zdravé a dostatečné výživy a ekonomické podpory školních dětí v hmotné nouzi s dopadem na lokální úroveň a s Odborem vysokých škol MŠMT jednání o možnosti zavedení povinného pregraduálního vzdělávání mediků v oblasti interkulturní komunikace a kulturně senzitivní zdravotní péče u Romů a sociálně vyloučených osob, menšin a dalších zranitelných skupin. V prosinci 2016 uspořádala Agentura prezentaci pro Státní zdravotní ústav na téma *Podpora zdraví ve vyloučených lokalitách – snižování nerovností ve zdraví*.

V listopadu 2016 uspořádala Agentura pod záštitou a za účasti ministra pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu Jiřího Dienstbiera mezinárodní konferenci *Praxe romských zdravotních mediátorů na Slovensku – předání zkušeností úspěšného modelu implementace pozice „Asistentů osvěty zdraví“*. Konference, která se konala v Praze, se zúčastnilo 52 odborníků.

Pracovníci Agentury se dále zúčastnili řady odborných diskusí a konferencí v rámci mezioborových platforem a pracovních skupin, mj. semináře *Zdravotní péče a zdravotní pojištění v ČR zaměřená na práci s příslušníky romské menšiny a komunitu osob žijících v sociálně vyloučených lokalitách* pořádaného Ministerstvem zdravotnictví ve spolupráci s RVZRM či konference *Alkohol a jeho společenské dopady v ČR* konané pod záštitou předsedy vlády ČR a předsedy Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky.

V roce 2016 se pracovníci Agentury také zapojili do výzkumu komunikačních specifik obyvatel sociálně vyloučených lokalit ve vztahu k oblasti zdraví a dělali polostrukturované a hloubkové rozhovory, fokusní skupiny i individuální rozhovory se sociálně vyloučenými a zdravotníky v Předlicích a několika dalších lokalitách v Ústí nad Labem, v Kunčičkách v Ostravě a v Praze 14. Respondenty byly jak rodiny s dětmi či jednotlivci z řad sociálně vyloučených, tak sociální pracovníci, kteří v lokalitách pracují.

Lokální data se zpracovávají pro mezivládní organizaci International Office of Migration. Výstupem projektu bude *Handbook for Health Care Providers in Roma Culturally Sensitive Health Care*. Agentura je v projektu partnerem (bez finančního podílu).

g) Komunitní práce

Spolupráce s obcemi a dalšími partnery

V roce 2016 se činnost Agentury v oblasti komunitní práce zaměřila na mapování potenciálu a potřeb v jednotlivých lokalitách zařazených do KPSVL. Agentura prostřednictvím regionálních center poskytla obecním samosprávám a jejich partnerům v rámci lokálních partnerství desítky individuálních konzultací týkajících se komunitní práce a komunitních center, v květnu a v srpnu 2016 zorganizovala na toto téma pro obce školení.

V únoru a březnu spolu s Národní sítí Místních akčních skupin (dále MAS) spolupořádala Agentura v Praze a Olomouci za účasti zástupců MPSV a MMR seminář pro členy MAS na téma komunitní centra a komunitní práce ve venkovském prostoru.

Vzdělávací činnost, odborná diskuse

V průběhu roku proběhla pravidelná setkání *Platformy ke komunitní práci*, pracovní skupiny Agentury, která sdružuje odborníky z veřejné správy, akademické obce, nevládních organizací a další experty v dané oblasti.

Agentura se zúčastnila semináře pro romské komunitní lídry pořádaného Radou vlády pro záležitosti romské menšiny (RVZRM), kde doprovázela místní aktéry a navázala spolupráci s RVZRM pro v oblasti rozvoje kompetencí osob ze sociálně vyloučených lokalit a místních aktérů k řešení problematiky sociálního vyloučení. V několika obcích, s nimiž spolupracuje, realizovala vzdělávací semináře (Velké Hamry, Liberec, Frýdlantsko, Mikulovicko, Jeseník a další).

Specifika komunitní práce v sociálně vyloučených lokalitách a příklady dobré praxe byly prezentovány na konferenci Vzájemného porozumění konané v březnu Eurotopií 2000 v Opavě. Zástupce Agentury rovněž vystoupil na mezinárodním sympoziu Horizonty 2016 *Jak se dělá komunita?* v květnu 2016 v Ostravě.

Participace

V druhé polovině roku 2016 Agentura uspořádala ve spolupracujících obcích několik participativních setkání – focus groups v tématech, která byla obyvateli vybrána k řešení. V rámci podpory a rozvoje participace obyvatel se zástupci Agentury zúčastnili akce s názvem *Na kus řeči, aneb co dál v našich vesničkách*, kterou organizovala obec Višňová na Frýdlantsku. Jedním z cílů setkání, kterého se zúčastnilo asi 80 obyvatel obce, byla tvorba vize komunity.

Agentura prosazuje participativní přístup k řešení oblastí, v nichž se angažuje, a tento přístup uplatňuje mj. i ve své výzkumné činnosti, například při vymezení vhodného designu výzkumného šetření sociálně vyloučených lokalit ve Varnsdorfu. Zástupce Agentury spolupracoval s CARITAS VOŠ – sociální na výzkumu sociální reprezentace komunitní práce, jehož výstupy byly prezentovány na odborné konferenci *Perspektivy komunitní sociální práce v ČR* konané v Olomouci.

E. Spolupráce s dalšími aktéry

I. Koordinace s dalšími systémovými projekty v oblasti inkluzivního vzdělávání

Za rok 2016 Agentura v rámci projektu Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami zkoordinovala svoji činnost s dalšími systémovými projekty v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání. Cílem spolupráce bylo vyhnutí se duplicitám, sdílení informací z terénu, vzájemná odborná podpora či koordinované působení v regionech a na školách. Agentura spolupracuje s projekty:

- Komplexní systém hodnocení (realizátor Česká školní inspekce);

- Podpora kvalitních poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních zaměřených na podporu inkluze: Kvalita-Inkluze-Poradenství-Rozvoj (Národní ústav pro vzdělávání);
- Podpora Krajského akčního plánování (Národní ústav pro vzdělávání);
- Strategické řízení a plánování ve školách a v územích (Národní institut pro další vzdělávání);
- Podpora společného vzdělávání v pedagogické praxi (Národní institut pro další vzdělávání).

II. Integrované nástroje

V roce 2016 ASZ pokračovala v aktivitách týkajících se implementace integrovaných nástrojů: Integrovaných územních investic (ITI), Integrovaných plánů rozvoje území (IPRÚ) a Komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD). Ze sedmi velkých aglomerací, které jsou stanoveny pro realizaci nástroje ITI, Agentura spolupracovala s Ostravou a Brnem. V rámci spolupráce se jednalo především o zamezení duplicit v čerpání finančních prostředků ze zdrojů EU a o vytváření synergických efektů mezi strategiemi. Rovněž byla zahájena spolupráce s Ústecko-Chomutovskou aglomerací, kde se projednává projektový záměr k tématu dostupného bydlení v rámci ITI.

Dále pokračovala spolupráce s místními akčními skupinami (MAS) při přípravě a realizaci strategií komunitně vedeného místního rozvoje. Činnost experta Agentury se zaměřovala na individuální podporu MAS a odborné posouzení nastavení cílů ve strategiích v oblasti sociálního začleňování (Operační programy Zaměstnanost) a příprava na nastavování výzev MAS. V roce 2016 byla širší podpora poskytnuta MAS Broumovsko, MAS Česká Kanada, MAS Královská stezka. Druhou oblastí podpory místních akčních skupin bylo budování odborných kapacit manažerů MAS. Ve spolupráci s Národní sítí MAS uspořádala Agentura dva vzdělávací semináře: pro oblast komunitní sociální práce a pro vznik komunitních center pro potřeby sociálního začleňování. Seminářů se účastnili zástupci 66 MAS. Zajímavým příkladem spolupráce mezi MAS a Agenturou je společné plánování v lokalitě Vítkov - Budišov - Čermná. Prostřednictvím prostředků MAS Opavsko zde byly zahájeny nové aktivity k podpoře zaměstnanosti a participace Romů, které budou dále rozvíjet větší projekty KPSVL.

III. ROMACT

V roce 2016 zahájila Agentura spolupráci s projektem ROMACT financovaným Evropskou komisí a Radou Evropy, který má za cíl vytvářet v obcích platformy sloužící pro komunikaci mezi romskou minoritou z vyloučených lokalit, místní samosprávou a širokou veřejností. Cílem projektu je rovněž pomoc městům a obcím, zejména v oblasti fundraisingu aktivit vedoucích ke zlepšení situace v sociálně vyloučených lokalitách a nastolení přátelského prostředí mezi jejich obyvateli a majoritou. Lokální konzultanti Agentury ve spolupráci s facilitátory projektu ROMACT propojili místní romské platformy s lokálním partnerstvím vytvořeným Agenturou. Spolupráce probíhala v lokalitách Litvínov, Vítkov a Budišov nad Budišovkou.

F. Strategie boje proti sociálnímu vyloučení

Dne 17. února 2016 byla usnesením vlády č. 134 schválena **Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2016 – 2020**, kterou spolu se zástupci resortů a dalšími odborníky připravili odborní experti Agentury. Usnesením vlády bylo dále uloženo Ministru pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu v součinnosti s dotčenými resorty vypracovat **Akční plán Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2016 – 2020**.

Akční plán rozpracovává vládou přijaté strategické a specifické cíle v oblasti politik sociálního začleňování a sociálně vyloučených lokalit do konkrétních opatření s uvedením gestorů, indikátorů a termínů plnění. Zaměřuje se na řešení existence a předcházení vzniku sociálně vyloučených lokalit, včetně zavedení systému pravidelného sledování jevu sociálního vyloučení ve spolupráci se všemi dotčenými resorty. V osmi tematických oblastech bylo předloženo celkem 93 opatření (konceptní řešení sociálního vyloučení 2 opatření, bezpečnost 9 opatření, bydlení 18 opatření, dluhy 15 opatření, podpora rodin, sociální služby a sociální práce 9 opatření, vzdělávání 21 opatření, zaměstnanost 12 opatření, zdraví 7 opatření). Akční plán Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2016 – 2020 byl schválen usnesením vlády č. 1067 ze dne 28. listopadu 2016. (Celý dokument je dostupný na <http://www.socialni-zaclenovani.cz/dokumenty/strategie-boje-proti-socialnimu-vyloucení/>)

Průběžná zpráva o plnění strategie je obsahem přílohy č. 1.

G. ČINNOST AGENTURY NA REGIONÁLNÍ A MÍSTNÍ ÚROVNI

I. Podpora obcí a měst

a) činnost regionálních center

Působnost Agentury je rozčleněna mezi tři regionální centra a centrálu v Praze. **Regionální centrum střed** má působnost v krajích Středočeský, Jihočeský, Liberecký, Pardubický, Královéhradecký a Kraj Vysočina. **Regionální centrum západ** má působnost v krajích Ústecký, Karlovarský, Plzeňský a **Regionální centrum východ** v kraji Moravskoslezském, Olomouckém, Jihomoravském a Zlínském.

V roce 2016 působila Agentura ve 43 lokalitách. Z tohoto počtu bylo 41 lokalit zapojeno do Koordinovaného přístupu sociálně vyloučených lokalit (KPSVL) a ve dvou lokalitách je poskytováno poradenství před vstupem do KPSVL, tzv. vzdálená dílčí podpora.

S 25 lokalitami z **1. a 2. vlny KPSVL** pokračovala spolupráce, která byla již navázána v roce 2015. Mezi tyto lokality patří Bruntál, České Velenice, Dubí, Frýdlantsko, Chodov, Jesenicko – Mikulovice, Kadaň, Klášterec – Vejprty, Kolín, Krnov, Litvínov, Moravský Beroun, Obrnice, Odry, Osoblažsko, Ostrava, Poběžovicko, Příbram, Ralsko, Roudnice nad Labem, Slaný, Štětí, Velké Hamry, Vrbensko, Žluticko). V těchto obcích byly schváleny SPSZ, probíhaly revize SPSZ a plánovali se exit strategie. Probíhaly zde intenzivní konzultace k připravovaným projektovým žádostem do výzvy 26, kde bylo ukončení podávaných žádostí k 31. 7. 2016, poté do výzvy 42, kde byla uzávěrka v říjnu 2016, a také se připravovaly projekty do plánované kontinuální výzvy 52. Dále byly projekty podávány do dalších relevantních otevřených výzev IROP: 30 Rozvoj sociálních služeb v sociálně vyloučených lokalitách, 35 Sociální bydlení pro sociálně vyloučené lokality, 39 Rozvoj infrastruktury komunitních center v sociálně vyloučených lokalitách, 44 Sociální podnikání pro sociálně vyloučené lokality II.

Lokality z 1. a 2. vlny budou lokální konzultanti Agentury po přípravě exit strategií pomalu opouštět, a z podpory intenzivní tak obce přejdou do vzdálené komplexní podpory.

Ve **3. vlně KPSVL** se zapojily 3 lokality a to Brno, Děčín, Kraslice. V Brně a Kraslicích byly schváleny SPSZ v březnu 2016, probíhala zde činnost pracovních skupin a konzultace k projektům. V Děčíně ještě probíhala příprava SPSZ, konala se setkání pracovních skupin a probíhaly konzultace k projektům.

Ve **4. vlně** bylo schváleno 9 lokalit, a to Chomutov, Liberec, Most, Nový Bor, Postoloprty, Sokolov, Varnsdorf, Vítkov – Budišov, Žďár nad Sázavou. Spolupráce s nimi byla zahájena na počátku roku 2016. Během roku se tu ustavovala lokální partnerství, prováděly se vstupní analýzy obcí, definovaly se strategické cíle a vytvářely SPSZ.

Na konci června 2016 Monitorovací výbor pro činnost Agentury schválil k přijetí do **5. vlny** KPSVL 4 obce, kterými jsou Břeclav, Rumburk – Staré Křečany, Tanvald, Vsetín s kterými započala spolupráce v červenci 2016. V těchto obcích byly provedeny vstupní analýzy a ustavovala se lokální partnerství.

Vzdálená dílčí podpora byla v roce 2016 poskytována obcím Rumburk, Karlovy Vary, Veselí nad Moravou, Valašské Meziříčí, Hranice a Němčice.

Vzdálená komplexní podpora byla poskytována obcím Ralsko a Odry.

Regionální centrum střed

V rámci regionálního centra střed bylo 11 lokalit v režimu **intenzivní komplexní podpory**, a to: České Velenice, Frýdlandsko (Frýdlant, Nové Město pod Smrkem, Bulovka, Heřmanice, Dětrichov, Kunratice, Višňová, Habartice), Kolín, Příbram, Slaný, Velké Hamry, Liberec, Nový Bor, Žďár nad Sázavou a Tanvald. Do **vzdálené intenzivní podpory** přešla obec Ralsko. Konzultace probíhaly v lokalitách Třebíč, Ústí nad Orlicí, Jaroměř, Náchod, Nymburk, Kralupy nad Vltavou. V roce 2016 byly schváleny Strategické plány sociálního začleňování ve Žďáru nad Sázavou, Liberci, Novém Boru.

Regionální centrum západ

V Regionálním centru západ bylo v roce 2016 zapojeno do **intenzivní komplexní podpory** 18 lokalit. Jsou to Dubí, Chodov, Kadaň, Obrnice, Roudnice nad Labem, Štětí, Klášterec-Vejprty, Litvínov, Poběžovicko, Žluticko, Děčín, Kraslice, Chomutov, Most, Postoloprty, Sokolov, Varnsdorf a Rumburk-Staré Křečany. S Karlovými Vary byl uzavřen Plán podpory a započala s ním spolupráce v režimu podpory před KPSVL, tzv. **vzdálená dílčí podpora**. Strategické plány byly schváleny v Děčíně a v Chomutově; v Mostu a v Postoloprtech byly zpracovány s tím, že schválení se odsunulo na začátek roku 2017.

Regionální centrum východ

V Regionálním centru východ bylo v roce 2016 zapojeno do spolupráce s Agenturou 11 lokalit v režimu **intenzivní komplexní podpory**. Jedná se o Krnov, Osoblažsko, Ostravu, Bruntál, Jesenicko-Mikulovice, Moravský Beroun, Vrbensko, Brno, Vítkov-Budišov, Břeclav a Vsetín. V obcích Vítkov, Budišov, Břeclav a Vsetín byly v průběhu roku 2016 dokončeny Strategické plány sociálního začleňování a jejich schválení se očekává v následujících měsících. Do **vzdálené komplexní podpory** přešla obec Odry. V rámci **vzdálené dílčí podpory** před KPSVL probíhají jednání s obcemi Valašské Meziříčí, Hranice, Němčice a Veselí nad Moravou.

b) Místní akční plány (MAP)

Agentura je povinným zástupcem v řídicích výborech místních akčních plánů vzdělávání (MAP) ve všech územích, kde se nacházejí obce zapojené do Koordinovaného přístupu. Agentura je takto zastoupena v celkem 34 MAP zpracovávaných pro obec s rozšířenou působností (Brno, Bruntál, Břeclav, České Velenice, Děčín, Domažlice, Frýdlant, Chomutov, Jeseník, Kadaň, Karlovy Vary, Kolín, Kraslice, Krnov, Liberec, Litoměřice, Litvínov, Louny, Most, Nový Bor, Odry, Ostrava Příbram,

Roudnice nad Labem, Rumburk, Slaný, Šternberk, Varnsdorf, Vítkov, Vsetín, Teplice, Sokolov, Tanvald, Žďár nad Sázavou).

Agentura zároveň nabízí konzultace MAP na územích, které v Koordinovaném přístupu zapojené nejsou, ale je na jejich území obec se sociálně vyloučenou lokalitou. I tam je Agentura zastoupena v řídicím výboru a často také v pracovních skupinách zaměřených na inkluzivní vzdělávání. Konzultační činnost se zaměřuje zejména na problematiku sociálního vyloučení s přesahem do oblasti inkluzivního vzdělávání jako celku tak, aby byla zajištěna stabilita a široká akceptace navržených opatření a zamezilo se vytváření opatření afirmativních. Spolupráce tak byla navázána s 29 dalšími MAP v ORP Aš, Bílina, Bohumín, Havířov, Horažďovice, Hradec Králové, Cheb, Chrudim, Jaroměř, Karviná, Klatovy, Kosteletko, Kralupy n. Vltavou, Mariánské Lázně, Mnichovo Hradiště, Náchod, Orlová, Praha 3, Praha 5, Praha 8, Sedlčany, Stříbro, Tachov, Tišnov, Trutnov, Uherské hradiště, Ústí n. Labem, Valašské Meziříčí a Veselí na Moravě. Kromě konzultací ke strategickému rámci a akčnímu plánu MAP, přímé účasti na řídicích výborech a pracovních skupinách, byla zpracována i metodika podpory MAP, jejímž stěžejním bodem je sada podpůrných a poradenských mechanismů v různých oblastech inkluze. Oblasti podpory vycházejí z nejnovějších trendů a osvědčených praxí v oblasti inkluzivního vzdělávání, byly sestaveny po konzultacích s experty na toto téma jak ze státní, tak neziskové sféry. Ve spolupráci s realizačním týmem probíhaly v území analýzy a vytipování klíčových faktorů v oblasti vzdělávání, které je třeba podpořit a jimž se bude věnovat spolupráce s MAP v roce 2017.

II. Spolupráce s krajskými samosprávami

a) RSK

Za účelem efektivnějšího směřování intervencí v oblasti sociálního začleňování se v roce 2016 na úrovni krajů významně prohloubila spolupráce Agentury a Regionálních stálých konferencí (RSK). Ta probíhala zejména ve dvou liniích. První linií byla účast na pravidelných zasedáních řídicích výborů RSK, tematických pracovních skupinách nebo seminářích organizovaných RSK.

V rámci těchto jednání zástupci Agentury prezentovali komplexní informace o možnostech zapojení obcí do Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám. Konkrétně v Moravskoslezském, Olomouckém a Jihomoravském kraji Agentura začlenila využití prostředků z KPSVL do širšího rámce čerpání prostředků z EU. V krajích Libereckém, Jihočeském, Středočeském, Pardubickém, Královéhradeckém a Kraji Vysočina byl představen KPSVL na semináři k tématu sociálního začleňování. Agentura jako garant tohoto tématu poskytovala informace o své činnosti i o nejdůležitějších otázkách ve vývoji problematiky sociálního vyloučení ve všech výše zmíněných krajích.

b) KAP

Druhou linií spolupráce byla participace na tvorbě různých koncepčních, strategických a rozvojových dokumentů. V Karlovarském, Ústeckém, Plzeňském, Libereckém, Jihočeském, Středočeském kraji a také v kraji Vysočina a v hlavním městě Praze se spolupráce týkala zejména Krajských akčních plánů vzdělávání (KAP). Stěžejní odborná práce byla v krajích realizována v minitýmech zřízených při KAP v oblasti inkluze a kariérového poradenství. Dále se experti Agentury účastnili pracovních skupin vzdělávání při RSK a platform při KAP. Největším přínosem bylo prosazování a obhajoba inkluzivních opatření ve všech krajích tak, aby co nejširší množství těchto aktivit bylo zahrnuto do KAP I.

c) Další aktivity

V Moravskoslezském, Ústeckém a Jihomoravském kraji byli experti Agentury přizváni k řešení specifických úkolů. Ve spolupráci s Úřadem zmocněnce vlády pro Moravskoslezský, Ústecký a Karlovarský kraj se Agentura podílela na přípravě akčního plánu restrukturalizace Moravského, Ústeckého a Karlovarského kraje.

V Jihomoravském kraji byla Agentura přizvána k tvorbě Strategie rozvoje lidských zdrojů Jihomoravského kraje (SRLZ JMK) 2016 – 2025, což je stěžejní materiál strategického rozvoje kraje. Agentura byla přizvána jako instituce expertně řešící oblast sociálního vyloučení.

H. KOMUNIKACE S VEŘEJNOSTÍ

I. Místní komunikační plány a metodika komunikace a osvětové kampaně

Agentura se v roce 2016 věnovala také tématu komunikace sociálního začleňování a předcházení společenského napětí na lokální úrovni.

Spolupracující obce zapojené do KPSVL v roce 2016 pokračovaly v práci na místních komunikačních plánech vytvářením pracovních skupin pro oblast komunikace sociálního začleňování, realizací mediálních analýz či SWOT analýz v oblasti komunikace sociálního začleňování nebo prováděly jiné dílčí kroky vedoucí k naplnění cílů aktivity komunikace tématu sociálního vyloučení na lokální úrovni a předcházení sociálnímu napětí (např. vytvoření speciálního prostoru na webových stránkách obce, vytvoření místních redakčních rad složených z členů lokálního partnerství, zařazení témat sociálního začleňování do redakčních plánů, proškolení tiskových mluvčích apod.). První komplexní komunikační plán byl pilotně zpracován v Českých Velenicích.

Na základě zkušeností z terénu byl vytvořen manuál pro tvorbu místních komunikačních plánů pro lokální konzultanty a zástupce místních partnerů. Manuál popisuje modelový proces přípravy komunikačních plánů, zabývá se cílovými skupinami lokální komunikace i komunikačními nástroji. Tato nově vzniklá metodika bude nadále průběžně aktualizována.

II. Mediální výstupy

Agentura používá k informování partnerů a široké veřejnosti osvědčené mediální (tisková avíza, zprávy, vyjádření, konference, odpovědi na dotazy, citace, rozhovory, články, snídaně s novináři) a další komunikační prostředky (webové stránky, Facebook, LinkedIn, YouTube, elektronický newsletter, emailing, semináře a workshopy, tematické výzkumy, pracovní setkání a partnerské aktivity).

V průběhu realizace projektů jsou pravidelně vydávány tiskové zprávy obsahující informace o vývoji projektů, plánovaných aktivitách i dosažených úspěších a výstupech. V období roku 2016 Agentura vydala přes 40 tiskových zpráv. Všechny tiskové zprávy i další výstupy jsou dostupné na webových stránkách Agentury.

Zásah mediální komunikace Agentury je sledován prostřednictvím pravidelného monitoringu tisku. Za rok 2016 bylo monitorováno přes 500 zmínek v mainstreamových i odborných médiích. Převážně se jednalo o výstupy informující o větších místních událostech, jako je zahájení spolupráce, schválení strategického plánu sociálního začleňování, spuštění klíčového projektu nebo rozvoj dobré praxe v lokalitě zapojené v KPSVL, na národní úrovni šlo především o expertní vyjádření a komentáře.

Mediální aktivity ve sledovaném období se ve velké míře zaměřily na změnu postojů místních politiků i široké veřejnosti směrem k větší podpoře pro prosazování opatření sociálního začleňování. Lokální konzultanti, případně metodici byli v aktivním kontaktu s regionálními médii, která pravidelně informovali o aktuálním vývoji projektu v lokalitách.

III. Veřejná setkání

Ve sledovaném období rovněž proběhly první dvě veřejná setkání, a to v lokalitách Nový Bor (20. 9. 2016 ke strategickému plánu sociálního začleňování z pohledu lidí v bytové nouzi a mladých lidí) a Frýdlantsko (21. a 28. 10. 2016 k rozvoji obce z pohledu zapojení komunity sociálně vyloučených). Veřejná setkání k aktuálním lokálním tématům budou probíhat i v nadcházejících letech.

CH. VÝZKUMNÁ ČINNOST AGENTURY

I. Vstupní analýzy

V roce 2016 výzkumný tým Agentury realizoval celkem 14 vstupních analýz, a to v obcích: Vítkov a Budišov nad Budišovkou, Žďár nad Sázavou, Most (se zaměřením na oblast bydlení), Chomutov (se zaměřením na situaci na sídlištích), Liberec, Nový Bor, Varnsdorf, Postoloprty, Sokolov, Vsetín, Rumburk, Břeclav, Děčín a v regionu Tanvaldsko. Hlavním cílem této činnosti bylo zjištění relevantních informací, které umožní lokálnímu konzultantovi a lokálním partnerům v každé obci plánovat systémové změny a zavádění opatření. Vstupní analýzy jsou tedy podkladem pro strategické plány sociálního začleňování. Výstupem z výzkumů jsou výzkumné zprávy publikované na webových stránkách Agentury.

II. Mikroanalýzy

Výzkumný tým dále vypracoval tzv. mikroanalýzy obcí, které se přihlášily do 5. vlny KPSVL, tj. Tanvaldu, Rumburku, Vsetína a Břeclavi. Smyslem těchto malých výzkumů je ověření souladu přihlášky s realitou a ověření motivací obce pro přihlášení ke spolupráci s ASZ. Výstup slouží jako podklad pro Monitorovací výbor pro činnost Agentury, který o přijetí obcí rozhoduje.

III. Tematické výzkumy

Výzkumný tým se v druhé polovině roku 2016 věnoval také realizaci, zadávání, koordinaci a připomínkování tematických výzkumů. Byl dokončen výzkum na bydlení v Mostě a výzkum na bydlení v Sokolově. Výzkumy v Roudnici (sociální služby), Štětí (zaměstnanost) a Chomutově (případová studie) byly zadány ve formě veřejné zakázky a pro výzkumy v Krnově (bydlení) a na Frýdlantsku (bezpečnost) bylo zpracováno zadání.

IV. Změny metodologie přípravy SPSZ a evaluace dopadů činnosti ASZ

V rámci zavádění analýzy příčin problému do standardní práce lokálního konzultanta a lokálního partnerství se výzkumníci podíleli na vývoji nové metodologie tvorby SPSZ. Šlo zejména o vymezení jednotlivých kroků spolupráce výzkumníků a lokálních konzultantů, resp. jejich metodiků, a lokálního partnerství, dále pak stanovení evaluačních indikátorů, které mají být s nově zaváděnou metodou spojeny. Dále se připravovaly podklady pro evaluační plány intervencí v jednotlivých lokalitách a pro hodnocení lokálních sítí a partnerství. K 31. 12. 2016 byla dokončena první verze evaluačního

manuálu shrnující navrhované přístupy. V roce 2016 bylo zahájeno pilotní ověření plánování formou stromů příčin problémů ve Vsetíně, Rumburku, Břeclavi a Tanvaldu.

Evaluace dopadů činnosti Agentury bude založena na analýze příčin problémů v jednotlivých tematických oblastech intervencí, od nichž jsou odvozeny indikátory stavu sociálního vyloučení ve spolupracujících obcích. V době vstupu Agentury do lokality budou zjišťovány hodnoty jednotlivých indikátorů, a stejně tak v době opouštění lokality. Porovnání hodnot pak umožní popsat, kvantifikovat a interpretovat vývoj sociálního vyloučení v obci a případný posun stavu zapříčiněný intervencemi Agentury. Souhrn indikátorů tematických oblastí doplňují tzv. check listy, které na základě dichotomických odpovědí a z nich vytvořených skórových škál zachycují kvalitativní popis aktivity obce v klíčových oblastech sociální integrace. Pro evaluaci dopadů činnosti Agentury v lokalitě bude opět použito srovnání check listů vyplněných na začátku spolupráce a na jejím konci. Při vytváření metodologie evaluace dopadů intervencí Agentury v obcích je však nutné mít na paměti, že role Agentury má pouze zprostředkující charakter. Agentura nemá žádné výkonné prostředky na prosazení navržených intervencí v obcích, a navíc sociální vyloučení je jevem, v němž se odrážejí nejružnější společensko-ekonomické vlivy. Nelze tedy předpokládat, že jakkoliv sofistikovaný způsob evaluace činnosti Agentury bude schopen odlišit čistý přínos Agentury od jiných vlivů na situaci v obcích.

I. KAMPAŇ PROTI RASISMU A NÁSILÍ Z NENÁVISTI

Finanční mechanismy EHP/Norsko, projekt číslo EHP-CZ05-PDP-1-001-01-2013 - *Kampaň proti rasismu a násilí z nenávisti*

Projekt *Kampaň proti rasismu a násilí z nenávisti* financovaný z prostředků finančních mechanismů EHP/Norska je implementován na základě Memoranda o porozumění pro implementaci Finančního mechanismu EHP a Finančního mechanismu Norska pro období 2009 - 2014.

Cílem této programové oblasti je posílení sociální a ekonomické soudržnosti na národní, regionální a místní úrovni, což plně odpovídá jak prioritám stanovených v programovém prohlášení vlády ze dne 4. 8. 2010, tak v Národním programu reforem z roku 2011, kterým Česká republika reaguje na Strategii Evropa 2020, a Strategii boje proti sociálnímu vyloučení 2016-2020.

Celkový rozpočet projektu je schválen ve výši 39 749 999 Kč (80 % hradí FM a 20 % je financováno ze státního rozpočtu). Projekt měl původně končit v dubnu 2016, v důsledku změny harmonogramu způsobeného složitým procesem nadlimitních veřejných zakázek pro zajištění dodavatelů služeb byl prodloužen do dubna 2017.

Projekt byl původně zaměřen na dlouhodobě narůstající projevy extremismu, rasismu a násilí z nenávisti mezi mladými lidmi, zacílené často na Romy. Společenský vývoj byl v průběhu realizace poznamenán nárůstem terorismu a migrační krizí, stejně jako vzrůstající tenzí vůči dalším skupinám ohroženým předsudečným násilím (staří lidé, lidé bez domova, zdravotně postižení lidé, lidé s odlišnou sexuální orientací). Projekt se proto se souhlasem kontrolního orgánu (MF ČR) začal zabývat širším spektrem témat.

Vzhledem k tomu, že identifikovaný problém je ve svých příčinách i důsledcích velmi komplikovaný a prostupuje celou řadou společenských i institucionálních sfér, je projekt složen z pěti klíčových aktivit (mimo aktivity management a evaluace), jejichž dílčí cíle měly být provázány tak, aby na problém reagovaly komplexně, se zapojením všech klíčových aktérů a cílových skupin. V důsledku odlišného času začátku realizace jednotlivých aktivit (již zmíněný problém zadávání veřejných zakázek) však synergického efektu v roce 2016 dosaženo nebylo a aktivity probíhaly spíše jako samostatné projekty.

Jednalo se o:

1. Celostátní mediální kampaň proti rasismu a násilí z nenávisli,
2. Projektové aktivity pro žáky a pedagogické pracovníky Ústeckého a Moravskoslezského kraje,
3. Regionální vzdělávací aktivity pro policii v Ústeckém a Moravskoslezském kraji,
4. Šíření dobrých praxí sociálního začleňování,
5. Výzkum nových forem lichvy a migrace v sociálně vyloučených lokalitách.

Základním komunikačním kanálem **Celostátní mediální kampaně, tzv. HateFree Culture**, byla facebooková stránka s pravidelnými tematickými aktualitami a moderovanou diskusí. Na konci roku 2016 měla přes 55.000 fanoušků, avšak každý týden oslovovala pětinasobek uživatelů, kteří fanoušky nejsou. Redakce HateFree se stala významným informačním zdrojem zejména pro voliče tradičních politických stran v ČR (dle mapování lidovky.cz/bubliny). Kampaň původně určená pro mladé dospělé oslovuje i starší generace. Pozitivně laděná kampaň Prostě láska měla ohlas v masových i sociálních médiích (oslovila více než milion občanů). Odbornou veřejností a médii je využívána analýza hoaxů zajišťovaná pracovníky a spolupracovníky této projektové aktivity. Pravidelně rostl počet tzv. HateFree Zón, kterých je v současnosti přes 220 ve více než 50 městech ČR. V rámci aktivity probíhaly i kulturní akce, odborné besedy, tematické plakátové výstavy na veřejných plochách v regionech i výstavy v galeriích. Webová stránka má po větší část roku přes 30.000 unikátních návštěvníků měsíčně.

Pro realizaci další klíčové části projektu **Kampaně vzdělávacích aktivit** byly vybrány kraje Ústecký a Moravskoslezský, které jsou zasaženy strukturálními problémy a na jejichž území se nachází nejvíce sociálně vyloučených lokalit v ČR. Právě v těchto marginalizovaných oblastech s řadou sociálních problémů lze zaznamenat vyšší napětí mezi jednotlivými společenskými skupinami, včetně rasistických projevů a inklinace k zastávání extremistických postojů a podpory extremistických hnutí a politických stran, a to zejména mezi mladými lidmi. Na tyto skutečnosti reaguje vzdělávací projektová aktivita popsána níže.

Na deseti pilotních školách byl realizován **kurz pro mediátory** (učitele) a peer-mediátory (žáky), kteří budou s navazující odbornou podporou kultivovat způsob řešení konfliktů ve své škole. Komplexním mediačním výcvikem prošlo 20 učitelů, kteří jsou po absolvování supervize a odborné podpory připraveni mediovat problematické situace na svých i v okolních školách. 80 žáků druhého stupně získalo díky 48 hodinám tréninku a následné odborné podpoře kompetence pro mediování jednoduchých kauz a preventivní působení na vrstevnické konflikty. Do výcviku byly úspěšně zapojeny i děti z rodin ze sociálně vyloučených lokalit. Téměř 200 učitelů ze zapojených 10 pilotních škol získalo základní představu o řešení konfliktu pomocí mediace na tematických workshopech. Výstupem pilotního ověření je metodická příručka pro zavedení mediace ve škole, která bude sloužit k šíření metody mediace do dalších škol. (dostupné na www.mediaceveskole.cz)

V rámci projektu vznikla rovněž **mediální dílna**, online aplikace podporující výuku k toleranci vůči menšinám (dilna.mistoprovsechny.cz), která byla pilotována stejně jako program mediace na školách různého typu (od ZŠ s vysokou koncentrací žáků ze sociálně vyloučených lokalit po víceleté gymnázium). Díky komplexní a praktické metodice i atraktivnímu a uživatelsky přívětivému prostředí je připravena k využití pro všechny školy v ČR.

Další součástí *Kampaně* byly **vzdělávací aktivity pro policisty**. Bylo vyškoleno téměř 300 příslušníků Policie ČR (Pořádková policie, Kriminální a vyšetřovací služba, tiskoví mluvčí a preventisté) v oblasti právních aspektů násilí z nenávisti, jeho dopadů a psychologických i komunikačních souvislostí (zejm. práce s obětí). Pro jednotlivé složky policie byly vytvořeny tematické manuály. Dále byl sestaven a pilotován manuál pro celostátní monitoring projevů předsudečného násilí. S výsledky školících aktivit i pilotáže manuálů byl seznámen management Policie ČR a zástupci vzdělávacích institucí Policie ČR na kulatých stolech, workshopech a spolu se zástupci odborné veřejnosti i na závěrečné konferenci projektové aktivity.

Významnou a úspěšnou součástí *Kampaně* byla **identifikace, podpora a šíření dobrých praxí sociálního začleňování**. V rámci této aktivity byly zmapovány příklady dobré praxe z různých oblastí sociálního začleňování, navázán kontakt s jejich realizátory a připravena platforma pro sdílení těchto příkladů mezi různými aktéry sociálního začleňování na lokální úrovni. Byl vytvořen znalostní portál dobrepraxe.cz, který obsahuje popisy jednotlivých oblastí sociálního začleňování, prezentace konkrétních dobrých praxí a také profily jejich realizátorů, tzv. garantů dobrých praxí, na které se mohou obrátit zájemci o konzultace či informace. Portál dobrých praxí, kde je představeno téma, k němu příklady dobré praxe a garant, který zájemcům poskytne své know-how tvoří uživatelsky přívětivé rozhraní pro sdílení zkušeností a znalostí přímo mezi samotnými aktéry sociálního začleňování. Po ukončení projektu zůstává web dobrých praxí součástí portfolia Agentury.

Kromě vytvoření portálu dobrých praxí proběhly v rámci této aktivity také kurzy efektivní komunikace problematiky sociálního začleňování pro aktéry místní samosprávy a další partnery. Výstupem je stručný komunikační manuál pro starosty a vedoucí představitele obcí.

Poslední aktivitou *Kampaně* byly dva **výzkumy** týkající se nových forem lichvy a migrace v sociálně vyloučených lokalitách, které byly představeny na kulatých stolech s expertními organizacemi. Jejich výsledky budou po odborné oponentuře představeny na závěrečné konferenci v dubnu 2017.

J. FINANČNÍ PŘEHLED – VÝDAJE AGENTURY PRO SOCIÁLNÍ ZAČLEŇOVÁNÍ V ROCE 2016

Agentura hospodařila v roce 2016 s celkovým rozpočtem **100 910 138,98 Kč** v následujícím členění:

- Rozpočtované finanční prostředky Agentury (bez individuálních projektů) ve výši **1 093 000,00 Kč**;
- Rozpočtované finanční prostředky Operačního programu Zaměstnanost, projekt číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605 "Systémové zajištění sociálního začleňování", ve výši **52 599 471,00 Kč**;
- Rozpočtované finanční prostředky Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, projekt číslo CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586 "Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami", ve výši **24 363 208,00 Kč**;
- Rozpočtované finanční prostředky finančních mechanismů EHP/Norska, projekt číslo EHP-CZ05-PDP-1-001-01-2013 - "Kampaň proti rasismu a násilí z nenávisti" ve výši **22 854 459,98 Kč**.

V roce 2016 byly finanční prostředky vyčerpány v celkové výši **51 596 955,01 Kč**.

Podrobný přehled čerpání finančních prostředků je obsahem přílohy č. 2.

I. Rozpočet Agentury pro sociální začleňování (mimo projekty)

Z rozpočtu Agentury byly v roce 2016 vyčerpány finanční prostředky ve výši **219 585,30 Kč** na aktivity související s působením Agentury v regionech České republiky dle aktuální potřeby, které nebylo možné pokrýt z prostředků Operačního programu Zaměstnanost, Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání a Finančních mechanismů EHP/Norska.

Z rozpočtové položky Analýzy, projekty, studie byly použity finanční prostředky ve výši **3 000,00 Kč** na zpracování souhrnu zjištění z výzkumu politik nulové tolerance.

Z rozpočtové položky Pojištění majetku bylo hrazeno pojištění drobného hmotného majetku ve výši **3 175,00 Kč**, který byl pořízen z projektu Kampaň proti rasismu a násilí z nenávisti, ale nebylo možné tyto náklady z projektu uhradit. Povinnost pojistit majetek je stanovena v právním aktu projektu.

Z rozpočtové položky Nákup ostatních služeb byly použity finanční prostředky ve výši **72 845,00 Kč** na úhradu:

- Webhosting socialni-zaclenovani.cz (1 438,00 Kč);
- Sdílení online prostoru (7 986,00 Kč);
- Prezentace příspěvků zahraničních účastníků na odborné konferenci na téma: Praxe romských zdravotních mediátorů (17 563,00 Kč);
- Realizace veřejného setkání (10 000,00 Kč);
- Facilitace a hodnocení činnosti ASZ (15 000,00 Kč);
- Jazykové a stylistické korektury odborných textů (9 000,00 Kč);

- Grafických prací na publikaci k prostupnému bydlení (11 858,00 Kč).

Nájemné (ve výši **49 159,00 Kč**) a občerstvení (ve výši **77 976,30 Kč**) bylo využíváno zaměstnanci Agentury při pracovních jednáních v lokalitách dle aktuální potřeby.

Dále byly ze státního rozpočtu hrazeny výdaje na lokální cestovné ve výši **13 430,00 Kč**.

a) Operační program Zaměstnanost

projekt č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605 - *Systémové zajištění sociálního začleňování*

Agentura realizuje na základě právního aktu Podmínek použití podpory z Operačního programu Zaměstnanost č. OPZ030-871-1/2016 individuální projekt *Systémové zajištění sociálního začleňování* s dobou realizace od 1. ledna 2016 do 31. prosince 2020.

Celkový rozpočet projektu je schválen ve výši 259 998 090,00 Kč (77,56 % hradí EU a 22,44 % je financováno ze státního rozpočtu).

Na implementaci projektu byly v roce 2016 vyčerpány finanční prostředky v celkové výši **34 225 608,65 Kč**. Lze předpokládat, že 77,56 % výdajů, tj. 26 545 382,07 Kč bude následně refundováno do státního rozpočtu z fondů EU.

V roce 2016 bylo nejvíce čerpáno na platy pracovníků realizačního týmu projektu a ostatní osobní výdaje včetně zdravotního a sociálního pojištění a FKSP byly čerpány finanční prostředky úhrnem ve výši **31 072 607,00 Kč**. Realizační tým projektu byl ve složení: projektový manažer, finanční manažer projektu, 14 expertů (na sociální služby, sociální bydlení, rodinnou politiku, komunitní práci, zaměstnanost, ESIF, MAS/ITI/RSK, komunikaci/PR, výzkumy, bezpečnost, bezdlužnost, zdraví, participaci, monitoring a evaluaci), 6 metodiků lokální intervence, 30 lokálních konzultantů, metodik pro kraje, metodik KPSVL, 3 regionální specialisti pro vzdálenou podporu, právník a lokální poradci (pro sociální služby, sociální bydlení, rodinnou politiku, komunitní práci, zaměstnanost, bezpečnost, bezdlužnost, zdraví, OPZ, IROP, výzkumy). Na tuzemské cestovné realizačního týmu byla vyčerpána částka ve výši **735 236,00 Kč** a na služby telekomunikací realizačního týmu **166 391,58 Kč**.

Do konce roku 2016 se podařilo na základě výběrových řízení nakoupit počítačové vybavení vč. příslušenství a mobilní telefony pro realizační ve výši **865 837,24 Kč** z rozpočtové položky Drobný hmotný dlouhodobý majetek a Nákup materiálu.

Na základě uzavřených nájemních smluv byl v roce 2016 hrazen pronájem prostor zajišťující zázemí lokálním konzultantům k individuálním jednáním a pořádání setkání pracovních skupin lokálního partnerství ve výši **1 184 672,33 Kč**. Jednalo se o pronájem prostor v lokalitách, zejména v Praze, Ústí nad Labem, Ostravě, Brně, Střibře, Karlových Varech a Liberci.

V roce 2016 byl hrazen výzkum bydlení v městě Sokolov ve výši **60 590,00 Kč**.

Ostatní finanční prostředky ve výši **140 274,50 Kč** byly vynaloženy na:

- realizaci tematických seminářů a workshopů (11 500,00 Kč),
- veřejná setkání s obyvateli (1 000,00 Kč),
- lektorné, odborné příspěvky a facilitační služby (23 950,00 Kč),
- jazykové a stylistické korektury (5 875,00 Kč),
- pronájem tiskárny a tisk v Ústí nad Labem (10 653,00 Kč),
- účastnické poplatky na konferenci (1 815,00 Kč),
- občerstvení na seminářích, workshopech a pracovních jednáních v lokalitách (52 481,50 Kč),
- a aktualizaci a správu webových stránek (33 000,00 Kč).

Z fondů EU nebyly uskutečněny v roce 2016 žádné příjmy, ale v roce 2017 je očekáváme v souvislosti se schválením výdajů řídicím orgánem na základě předložené 1. a 2 monitorovací zprávy projektu za období leden až prosinec 2016.

b) Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
projekt č. CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586 - *Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami*

Dalším projektem, který Agentura realizuje, je individuální projekt *Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami* na základě právního aktu Stanovení podmínek pro realizaci projektu č. 15_001/0000586-1 s dobou realizace od 1. července 2016 do 30. dubna 2022.

Celkový rozpočet projektu je schválen ve výši 228 819 380,00 Kč (80,80% hradí EU a 19,20% je financováno ze státního rozpočtu).

Na implementaci projektu byly v roce 2016 vyčerpány finanční prostředky v celkové výši **8 598 752,41 Kč**. Lze předpokládat, že 80,80 % výdajů, tj. 6 947 791,95 Kč bude následně refundováno do státního rozpočtu z fondů EU.

V roce 2016 bylo nejvíce čerpáno na platy pracovníků realizačního týmu projektu a ostatní osobní výdaje včetně zdravotního a sociálního pojištění a FKSP byly čerpány finanční prostředky úhrnem ve výši **8 001 918,00 Kč**. Realizační tým projektu byl ve složení: projektový manažer, finanční manažer, koordinátor systémových projektů, odborný garant projektu, 5 členů interní oponentní skupiny, 3 odborní asistenti, 3 metodici inkluzivního vzdělávání, 15 lokálních konzultantů inkluzivního vzdělávání, 15 výzkumníků (evaluátorů), 3 experti MAP, expert na inkluzivní vzdělávání, expert na mediace, expert na spolupráci s kraji, konzultant pro vzdálenou dílčí podporu, expert na ranou péči a práci s rodinou, expert na legislativu, expert na OPVVV, 3 lokální experti na OPVVV, expert na komunikaci/PR, koordinátor workshopů a koordinátor pro inkluzivní vzdělávání. Na tuzemské cestovné realizačního týmu byla vyčerpána částka ve výši **129 032,00 Kč** a na služby telekomunikací realizačního týmu **22 602,17 Kč**.

Do konce roku 2016 se podařilo na základě výběrových řízení nakoupit kopírovací stroje, rychlovazače a mobilní telefony pro realizační ve výši **239 719,15 Kč** z rozpočtové položky Drobný hmotný dlouhodobý majetek. V roce 2017 bude pořízeno ještě počítačové vybavení vč. příslušenství.

Na základě uzavřené nájemní smlouvy byl v roce 2016 hrazen pronájem prostor zajišťující zázemí projektového týmu ve výši **197 881,09 Kč**. Jednalo se o pronájem prostor v Praze.

Ostatní finanční prostředky ve výši **7 600,00 Kč** byly vynaloženy na:

- odborné příspěvky (4 200,00 Kč),

a občerstvení na seminářích, workshopech a pracovních jednáních v lokalitách (3 400,00 Kč).

Z fondů EU nebyly uskutečněny v roce 2016 žádné příjmy, ale v roce 2017 je očekáváme v souvislosti se schválením výdajů řídicím orgánem na základě předložené 1. a 2 monitorovací zprávy projektu za období červenec až prosinec 2016.

c) Finanční mechanismy EHP/Norsko

projekt č. EHP-CZ05-PDP-1-001-01-2013 - *Kampaň proti rasismu a násilí z nenávisti*

Projekt "Kampaň proti rasismu a násilí z nenávisti" financovaný z prostředků finančních mechanismů EHP/Norska je implementován na základě Memoranda o porozumění pro implementaci Finančního mechanismu EHP a Finančního mechanismu Norska pro období 2009 - 2014. Doba realizace projektu byla schválena od 13. března 2014 do 30. dubna 2016. Následně došlo k prodloužení doby realizace projektu do 30. dubna 2017.

Celkový rozpočet projektu je schválen ve výši **39 749 999 Kč** (80% hradí FM a 20% je financováno ze státního rozpočtu).

V roce 2016 začala realizace všech klíčových aktivit Kampaně proti rasismu a násilí z nenávisti, u kterých byl posunut začátek realizace s ohledem na náročný proces nadlimitních výběrových řízení na dodavatele klíčových služeb. Z tohoto důvodu byla také ke dni 9. 12. 2015 řídicím orgánem Ministerstvem financí ČR schválena podstatná změna projektu č. 1 s prodloužením realizace projektu o rok, tj. do dubna 2017.

Na implementaci projektu byly vyčerpány v průběhu roku 2016 finanční prostředky v celkové výši **8 553 008,65 Kč** (z nároků z nespotřebovaných výdajů). 80 % výdajů, tj. 6 842 406,92 Kč bude následně refundováno z fondů FM.

Na platy pracovníků realizačního týmu projektu a ostatní osobní výdaje včetně zdravotního a sociálního pojištění a FKSP byly čerpány finanční prostředky úhrnem ve výši **939 805,- Kč**. Realizační tým projektu je ve složení: manažer projektu, asistentka projektu, koordinátor mediální kampaně, asistentka mediální kampaně, koordinátorka výzkumů a evaluace, koordinátorka vzdělávacích aktivit pro policii, koordinátor šíření dobrých praxí a koordinátorka vzdělávacích aktivit na školách. Na tuzemské cestovné realizačního týmu bylo vyčerpáno **19 175,- Kč** a na služby telekomunikací realizačního týmu **24 766,87 Kč**.

Ostatní finanční prostředky ve výši **7 569 261,78 Kč** byly vynaloženy na konzultační služby (33 000,00 Kč), propagační materiály HateFree - plakáty, samolepky, plakety, pohlednice, letáky apod. (127 852,58 Kč), buzzmonitoring (112 823,00 Kč), nákup vysílacích časů (1 614 025,53 Kč), inzerce v tištěných a internetových médiích (175 685,60 Kč), vysílací spoty, grafické a produkční práce (796

948,00 Kč), správu webu a reklamního kreditu a reklamní kredit na Facebooku (398 237,37 Kč), komiksy (4 800,00 Kč), výlepy plakátů (82 759,00 Kč), veřejné promo akce mediální kampaně (114 705,00 Kč), výzkumy a evaluace projektu (1 447 825,00 Kč), komentáře na web (30 000,00 Kč), korektury textů na web (4 665,00 Kč), správa sociálních sítí (90 000,00 Kč), online webová aplikace pro školy (1 200 320,00 Kč), výběr a realizace uměleckých projektů (257 125,00 Kč), programové vybavení (11 700,70 Kč), vzdělávací aktivity pro policii v Moravskoslezském a Ústeckém kraji (783 650,00 Kč), šíření dobrých praxí v sociálně vyloučených lokalitách (41 140,- Kč) a vzdělávací aktivity pro pedagogické pracovníky a žáky 2. stupně a víceletých gymnázií v Moravskoslezském a Ústeckém kraji (242 000,00 Kč).

V roce 2016 byly uskutečněny příjmy z fondů FM ve výši **10 607 297,- Kč** v souvislosti se schválením výdajů Ministerstvem financí ČR na základě předložených monitorovacích zpráv projektu č. 4 až 6 za období červenec 2015 až červen 2016.

d) Zdůvodnění a popis příčin nevyčerpání rozpočtovaných finančních prostředků v roce 2016 a nároků z nespotřebovaných výdajů z minulých let zapojených do rozpočtu roku 2016

Z celkových rozpočtovaných finančních prostředků zůstalo nevyčerpáno úhrnem **49 313 183,97 Kč**, a to v následujícím členění:

- ve výši **873 414,70 Kč** z rozpočtu Agentury (mimo projekty);
- ve výši **18 373 862,35 Kč** z Operačního programu Zaměstnanost, projekt číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605 "Systémové zajištění sociálního začleňování" (z rozpočtu roku 2016);
- ve výši **15 764 455,59 Kč** z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, projekt číslo CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586 "Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami" (z rozpočtu roku 2016);
- ve výši **14 301 451,33 Kč** z finančních mechanismů EHP/Norska, projekt číslo EHP-CZ05-PDP-1-001-01-2013 "Kampaň proti rasismu a násilí z nenávisli" (z nároků z nespotřebovaných výdajů).

Rozpočet Agentury (mimo projekty)

Agentura záměrně nečerpala rozpočtované finanční prostředky z důvodu plánovaného finančního krytí státního podílu inovačního projektu Agentury s názvem "Agentura pro sociální začleňování jako inovační aktér politiky sociálního začleňování", který bude s největší pravděpodobností zahájen v průběhu roku 2017 v rámci Operačního programu Zaměstnanost. Plánovaný podíl spoluúčasti státního rozpočtu v roce 2017 odhadujeme ve výši **500 000,00 Kč**. V tuto chvíli je schválen projektový záměr řídicím orgánem a nyní Agentura zpracovává projektovou žádost, která bude předložena řídicímu orgánu (MPSV) ke schválení.

V roce 2017 bude dále nutné financovat pokračování aktivit projektu "Kampaň proti rasismu", který bude k 30. dubnu 2017 ukončen. Vzhledem k závazné udržitelnosti projektu bude nutné některé aktivity financovat i po ukončení projektu. Z tohoto důvodu bude Odbor pro sociální začleňování požadovat zapojení nároků z nespotřebovaných výdajů za rok 2016 do rozpočtu roku 2017 ve výši **373 414,70 Kč**.

K úsporám došlo zejména v rozpočtových položkách drobný hmotný dlouhodobý majetek, analýzy, projekty, studie, ostatní služby a externí pohoštění, ze kterých měly být hrazeny výdaje dle aktuální potřeby v lokalitách, které nelze hradit z rozpočtů individuálních projektů, a technické vybavení zaměstnanců.

Operační program Zaměstnanost, projekt číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605 - *Systémové zajištění sociálního začleňování*

Nevyčerpané finanční prostředky ve výši **18 373 862,35 Kč** (finanční prostředky státního rozpočtu 2016) budou převedeny prostřednictvím nároků z nespotřebovaných výdajů do rozpočtu roku 2017 na financování aktivit související s implementací projektu v souladu se schváleným rozpočtem projektu.

Nejpodstatnější vliv na nedočerpání finančních prostředků projektu bylo neobsazení všech pracovních pozic po celý kalendářní rok. Nedočerpání v rozpočtových položkách týkající se osobních výdajů činilo **11 922 367,- Kč**. Nevýčerpané finanční prostředky využijeme v průběhu následujících let implementace projektu v rámci podstatných a nepodstatných změn projektu.

Z rozpočtové položky Drobný hmotný dlouhodobý majetek nebyly vyčerpany finanční prostředky v plném rozsahu, protože se podařilo prostřednictvím veřejných zakázek snížit cenu dodaného zboží oproti původnímu předpokladu, což vedlo k hospodárnému a efektivnějšímu vynaložení finančních prostředků.

V ostatních rozpočtových položkách bylo čerpání finančních prostředků posunuto do roku 2017 s ohledem na probíhající výběrová řízení na poskytovatele služeb.

Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání, projekt č. CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586 - *Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami*

Nevyčerpané finanční prostředky ve výši **15 764 455,59 Kč** (finanční prostředky státního rozpočtu 2016) budou převedeny prostřednictvím nároků z nespotřebovaných výdajů do rozpočtu roku 2017 na financování aktivit související s implementací projektu v souladu se schváleným rozpočtem projektu.

Nejpodstatnější vliv na nedočerpání finančních prostředků projektu bylo neobsazení všech pracovních pozic ihned od spuštění realizace projektu. Celý projektový tým se v průběhu roku 2017 tvořil a najít 45 zaměstnanců, odborníků na inkluzivní vzdělávání, nebylo jednoduché. Nedočerpání v rozpočtových položkách týkající se osobních výdajů činilo **11 689 661,- Kč**. Nevýčerpané finanční prostředky využijeme v průběhu následujících let implementace projektu v rámci podstatných a nepodstatných změn projektu.

V ostatních rozpočtových položkách bylo čerpání finančních prostředků posunuto do roku 2017 s ohledem na probíhající výběrová řízení na poskytovatele služeb.

Finanční mechanismy EHP/Norsko, projekt číslo EHP-CZ05-PDP-1-001-01-2013 - *Kampaň proti rasismu a násilí z nenávisli*

Nevyčerpané rozpočtované finanční prostředky ve výši **14 301 451,33 Kč** (nároky z nespotřebovaných výdajů) budou opět zapojeny prostřednictvím nároků z nespotřebovaných výdajů do rozpočtu roku 2017 na financování aktivit související s implementací projektu v souladu se schváleným rozpočtem projektu.

Primárním důvodem zpoždění v čerpání rozpočtovaných finančních prostředků bylo zdlouhavé výběrové řízení na poskytovatele klíčových služeb. Časově náročná nadlimitní výběrová řízení, která byla započata již v roce 2014, se podařilo v některých případech ukončit až v průběhu roku 2016. To mělo za následek i posun v čerpání finančních prostředků.

V roce 2017 již nejsou na projekt rozpočtovány finanční prostředky, jelikož byly rozpočtovány v celkové výši rozpočtu projektu v předchozích letech, a čerpat se budou pouze nároky z nespotřebovaných výdajů.

e) Vyhodnocení hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti vynaložených výdajů

Při vynakládání výdajů byly dodržovány vnitřní předpisy Úřadu vlády ČR a platná legislativa v oblasti zadávání veřejných zakázek, kde se podařilo snížit výdaje na nákup klíčových služeb.

Realizací individuálních projektů došlo k přesunu značné části nákladů vč. osobních výdajů ze státního rozpočtu do rozpočtů projektů a tím ke značné úspoře a efektivizaci využití prostředků státního rozpočtu.

Za rok 2016 z celkových výdajů ve výši 51 596 955,01 Kč očekáváme, že dojde k refundaci výdajů ze zdrojů EU a FM ve výši 40 335 580,94 Kč.

Předpokládaný dopad na státní rozpočet činí v roce 2016 v celkovém úhrnu 11 261 374,07 Kč.

V rámci plnění zakázek kontrolujeme kvalitu objednaných plnění.

Pro přepravu v rámci ČR využíváme podle možností veřejnou dopravu, zahraniční služební cesty realizujeme pouze v odůvodněných případech a z větší části na úkor pořadatele akce v zahraničí.

PŘÍLOHA Č. 1

Zpráva o dosahování specifického cíle 3.1.1 Strategie boje proti sociálnímu vyloučení 2016 – 2020: Zajištění standardního bydlení pro 6 000 domácností dlouhodobě žijících mimo standardní bydlení do roku 2020

1. Úvod

Akční plán Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na roky 2016 – 2020 (SBSV) obsahuje v části věnované bydlení opatření 3.1.1.5 *Zajistit průběžný monitoring a vyhodnocování účinnosti opatření a dosahování cíle*. Výstupy monitoringu mají být zpracovány každoročně od roku 2017 na konci prvního čtvrtletí. Opatření zajišťuje průběžný monitoring dosahování specifického cíle 3.1.1. *Zajištění standardního bydlení pro 6 000 domácností dlouhodobě žijících mimo standardní bydlení do roku 2020*. Uvedený specifický cíl pak slouží k naplnění strategického cíle 3.1. *Minimalizace dlouhodobého bydlení v substandardních formách (ubytovny, jiné k bydlení nevhodné prostory) nebo v pobytových sociálních službách (azylové domy, noclehárny)*. Gestorem monitoringu je Úřad vlády, resp. jeho odbor pro sociální začleňování (Agentura). Spolugestory opatření jsou MPSV a MMR, jejichž role bude spočívat zejména v zajištění nezbytných dat a pomoci s jejich interpretací.

Tento text je první zprávou o dosahování specifického uvedeného cíle. Protože byl Akční plán SBSV 2016 – 2020 vládou schválen v listopadu 2016 a termíny plnění uložených dílčích úkolů jsou stanoveny vesměs na rok 2017 a později, zaměřuje se tato zpráva především na představení struktury monitoringu a identifikaci indikátorů, které k němu budou použity. Konkrétní údaje a kvantifikace, jaké části cílového počtu 6 000 domácností se podařilo zajistit bydlení, budou obsaženy ve zprávě za rok 2017. Druhou částí zprávy je pak informace o plnění jednotlivých opatření Akčního plánu SBSV, která směřují k dosažení specifického cíle zajištění standardního bydlení pro 6 000 domácností dlouhodobě žijících mimo standardní bydlení do roku 2020.

Sledování dopadů opatření – počet osob v bytové nouzi a úspěšnost jejího ukončování

Z logiky strategického a specifického cíle vyplývají základní požadavky na plnění opatření 3.1.1.5. Monitoring bude složen ze dvou vzájemně se doplňujících modulů, které sdružují více indikátorů:

- Monitoring bydlení v substandardních formách nebo v pobytových sociálních službách.
- Monitoring zajišťování standardního bydlení pro domácnosti dlouhodobě žijící mimo standardní bydlení.

Monitoring zajišťování standardního bydlení se zaměří především na indikátory výstupu dílčích opatření a aktivit, které směřují k naplnění specifického cíle. Ve svém souhrnu by měly dokumentovat, že tyto nástroje podpořily minimálně 6000 domácností při získání nájemního bydlení v bytech. Monitoring bydlení v substandardních formách nebo v pobytových sociálních službách sleduje dopad realizovaných aktivit na celkový rozsah substandardního bydlení. Rozsah substandardního bydlení je ovlivňován také dalšími faktory (např. vývojem v dávkové oblasti, na trhu práce, řešení zadluženosti apod.), které budou zohledněny v interpretaci výsledků. Z hlediska

územního detailu se monitoring zaměří vedle agregátních dat za celou ČR také na sledování situace v jednotlivých krajích a obvodech obcí s rozšířenou působností (ORP).

2.1 Monitoring bydlení v substandardních formách nebo v pobytových sociálních službách

Monitoring dlouhodobého bydlení v substandardních formách nebo v pobytových sociálních službách bude zajištěn na základě sady dostupných dat o počtu osob nebo domácností, které žijí v substandardních formách bydlení. Bude se jednat např. o tato data v územním detailu až do úrovně ORP:

- Počet příjemců a společně posuzovaných osob pro doplatek na bydlení v ubytovnách, jiných než obytných prostorech, rekreačních zařízeních, pobytových sociálních službách.
- Počet osob v bytové nouzi dle kvalifikovaného odhadu sociálních pracovníků obcí s rozšířenou působností (šetření MPSV 2015 a jeho případná opakování).
- Celková kapacita pobytových sociálních služeb azylový dům a noclehárna.
- Počet klientů pobytových sociálních služeb azylový dům a noclehárna (k určenému datu nebo roční průměr).
- Smluvní pobyty dětí, resp. mladých dospělých v zařízeních ústavní výchovy.

2.2 Monitoring zajišťování bydlení ve standardních bytech

Monitoring zajišťování standardního bydlení pro domácnosti dlouhodobě žijící mimo standardní bydlení bude zajištěn sledováním dat indikujících počet domácností, které byly podpořeny při získání standardního bydlení v bytech:

- Podpora vzniku sociálních bytů pro osoby v bytové nouzi podpořených z IROP.
- Podpora vzniku tzv. vstupních bytů pro osoby v bytové nouzi z národních zdrojů Ministerstva pro místní rozvoj.
- Zajištění bydlení v rámci systému sociálního bydlení (pokud bude schválen zákon o sociálním bydlení a o příspěvku na bydlení)⁴.
- Zajištění bydlení s podporou projektů OPZ (např. sociální realitní agentury nebo pilotní testování městských bytových koncepcí jako v Ostravě, Brně apod.).
- Zajištění bydlení s podporou dávky MOP v systému pomoci v hmotné nouzi, která umožní domácnosti uhradit jistotu při uzavření nájemní smlouvy na volném trhu.

U jednotlivých způsobů zajištění standardního bydlení bude sledován nejen počet domácností, kterým bude bydlení zajištěno (rozsah opatření), ale také počet domácností, které si bydlení v bytech udrží po dobu nejméně jednoho roku:

- Počet sociálních bytů podpořených z programu IROP, které jsou pronajaty.

⁴ Vládní návrh zákona o sociálním bydlení a příspěvku na bydlení byl předložen parlamentu a ke dni 25. května 2017 probíhalo projednávání zákona Poslaneckou sněmovnou v prvním čtení.

- Počet domácností v takto podpořených bytech, které si bydlení udržely více než 12 měsíců.
- Počet sociálních bytů podpořených z národních zdrojů, které jsou obsazené nájemníky z řad domácností dříve bydlících v substandardních formách bydlení.
 - Počet domácností v takto podpořených bytech, které si bydlení udržely více než 12 měsíců.
- Počet domácností, které byly při přechodu do standardního bydlení podpořeny dávkou mimořádní okamžité pomoci na úhradu jistoty.
 - Počet domácností, které byly při přechodu do standardního bydlení podpořeny dávkou mimořádní okamžité pomoci na úhradu jistoty, které žijí ve standardním bydlení 12 měsíců po získání dávky (výběrové šetření).
- Počet domácností, které získaly standardní bydlení s podporou projektů realizovaného v rámci Operačního programu Zaměstnanost v různých výzvách (indikátory končících projektů).
 - Počet takto podpořených domácností, které si bydlení udržely alespoň 12 měsíců.

V případě schválení zákona o sociálním bydlení a o příspěvku na bydlení bude dále sledován počet domácností v bytové nouzi, kterým bude zajištěno bydlení podle tohoto zákona. Sledování úspěšnosti opatření (podíl domácností, které si bydlení udrží po dobu alespoň jednoho roku) bude sledován buď dostupnou průběžnou evidencí, nebo pomocí výběrového šetření.

3. Plnění opatření uložených Akčním plánem SBSV

Akční plán SBSV uložil pro dosažení specifického cíle tato opatření:

Opatření 3.1.1.1: Monitorovat využití bytů postavených se státní podporou domácnostmi, které se nacházely bez bydlení, v substandardních formách bydlení nebo v pobytových sociálních službách (azylové domy apod.)

Z národních zdrojů spravovaných ministerstvem pro místní rozvoj, resp. Státním fondem rozvoje bydlení, je podporováno pořízení nebo výstavba nájemních bytů pro širší cílovou skupinu osob v sociální a bytové nouzi než jsou domácnosti žijící v substandardním bydlení. Smyslem opatření je zjistit účinnost těchto nástrojů pro užití cílovou skupinu domácností v substandardním bydlení. Vzhledem k nastavení povinností příjemců podpory běžících programů budou data za podporované byty k dispozici od roku 2019.

Opatření 3.1.1.2: Zajistit podporu přechodu do standardního bydlení prostřednictvím sociálních služeb nebo sociální práce na obcích

Vyhlášené výzvy z Operačního programu zaměstnanost umožňuje podávat projekty, resp. systém financování sociálních pracovníků obcí a sociálních služeb z národních zdrojů umožňuje realizovat aktivity zacílené na zajištění bydlení pro domácnosti žijící v substandardním bydlení. Pro takto koncipované projekty však není vymezena specifická alokace. V roce 2017 se aktivity Agentury pro sociální začleňování zaměřily na zjednodušení přístupu potenciálních žadatelů k těmto prostředkům.

Opatření 3.1.1.3: Monitoring podpory přechodu do standardního bydlení v systému dávek státní sociální podpory a pomoci v hmotné nouzi

V průběhu roku 2017 budou probíhat jednání o efektivním nastavení monitoringu úspěšnosti příjemců dávky mimořádné okamžité pomoci na úhradu jistoty (kauce) při uzavření nájmu bytu při udržení si bydlení. V roce 2016 bylo prostřednictvím poboček Úřadu práce vyplaceno zhruba 500 takových dávek.

Opatření 3.1.1.4: Nastavit spolupráci relevantních subjektů při podpoře domácností přecházejících do standardního bydlení

Obsahem opatření je operativně instruovat subjekty, které pracují s domácnostmi žijícími v substandardním bydlení (např. sociální pracovníci obecních úřadů, orgány sociálně-právní ochrany dětí, sociální služby, pracovníci úřadů práce v různých pozicích apod.), aby v mezích své působnosti a svého oprávnění poskytovaly maximální podporu domácnostem, které získávají standardní bydlení v bytě (pronájmem sociálního bytu obce nebo neziskové organizace, získání bytů s podporou sociálních pracovníků, vstup do nájemního bydlení po získání dávky na pokrytí jistoty). Cílem je zajištění maximální spolupráce aktérů spolupracujících s domácnostmi tak, aby byla maximalizována pravděpodobnost, že domácnost získá a udrží si bydlení jako předpoklad pro stabilizaci životní situace a postupné vyřešení dalších problémů. Rizikem pro dosažení cíle je odkládání plnění tohoto opatření. Aktivita ASZ se proto v roce 2017 zaměří na jednání s MPSV tak, aby rámcové pokyny pro podporu přechodu do standardního bydlení byly vydány co nejdříve, nikoliv až po vyhodnocení projektů a výzkumů, jejichž realizace teprve začíná.

4. Další rizika pro dosažení specifického cíle

Dosažení specifického cíle může být ohroženo také v důsledku těchto závažných rizik, která jsou ke dni zpracování této zprávy známá:

- Zákon o sociálním bydlení a příspěvku na bydlení nebude schválen a bytová nouze domácností v substandardním bydlení bude nadále řešena pouze stávajícími nástroji sociální a bytové politiky.
- Do roku 2020 vznikne nedostatečný počet podporovaných (vstupních) bytů s podporou národních zdrojů.
- Snížení dostupnosti nájemního bydlení pro osoby v bytové nouzi (např. v důsledku růstu nájmu nebo růstu poptávky po bydlení v souvislosti s ekonomickým růstem nebo v důsledku změn v oblasti dávek na bydlení, růstu zadluženosti, nedostatečného zajištění sociální práce s domácnostmi v bytové nouzi apod.).

Příloha č. 2

Přehled čerpání finančních prostředků v roce 2016

Tabulka 1: Přehled čerpání finančních prostředků v roce 2016

Rozpočtová položka	Finanční zdroj	Rozpočet	Čerpáno	Zůstatek
		Kč	Kč	Kč
Platy zaměstnanců v pracovním poměru	projekt č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605	23 994 622,00	16 804 321,00	7 190 301,00
	projekt č. CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586	12 275 646,00	5 243 719,00	7 031 927,00
	CELKEM	36 270 268,00	22 048 040,00	14 222 228,00
Platy zaměstnanců ve služebním poměru	projekt č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605	270 000,00	74 200,00	195 800,00
	projekt č. CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586	264 000,00		264 000,00
	CELKEM	270 000,00	74 200,00	195 800,00
Ostatní osobní výdaje	projekt č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605	7 549 560,00	6 121 290,00	1 428 270,00
	projekt č. CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586	2 015 192,00	672 575,00	1 342 617,00
	projekt č. EHP-CZ05-PDP-1-001-01-2013	759 627,00	712 000,00	47 627,00
	CELKEM	10 324 379,00	7 505 865,00	2 818 514,00
Povinné pojistné na sociální zabezpečení	projekt č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605	7 953 546,00	5 749 713,00	2 203 833,00
	projekt č. CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586	3 638 710,00	1 474 496,00	2 164 214,00
	projekt č. EHP-CZ05-PDP-1-001-01-2013	192 407,00	167 502,00	24 905,00
	CELKEM	11 784 663,00	7 391 711,00	4 392 952,00
Povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění	projekt č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605	2 863 276,00	2 069 905,00	793 371,00
	projekt č. CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586	1 309 936,00	532 472,00	777 464,00
	projekt č. EHP-CZ05-PDP-1-001-01-2013	69 269,00	60 303,00	8 966,00
	CELKEM	4 242 481,00	2 662 680,00	1 579 801,00
Drobný hmotný dlouhodobý majetek	státní rozpočet - mimo projekty	239 719,15		239 719,15
	projekt č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605	995 259,28	848 134,64	147 124,64
	projekt č. CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586	1 707 359,12	239 719,15	1 467 639,97
	projekt č. EHP-CZ05-PDP-1-001-01-2013	99 400,30	0,00	99 400,30
	CELKEM	3 041 737,85	1 087 853,79	1 953 884,06

Nákup materiálu jinde nezařazený	projekt č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605	17 956,40	17 702,60	253,80
	projekt č. CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586	20 240,88		20 240,88
	CELKEM	38 197,28	17 702,60	20 494,68
Materiál výrobní povahy	státní rozpočet - mimo projekty	20 000,00		20 000,00
	projekt č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605	212 000,00		212 000,00
	projekt č. EHP-CZ05-PDP-1-001-01-2013	492 934,19	127 862,58	365 071,61
	CELKEM	724 934,19	127 862,58	597 071,61
Elektrická energie	projekt č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605	60 000,00		60 000,00
	CELKEM	60 000,00	0,00	60 000,00
Pohonné hmoty	projekt č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605	108 000,00		108 000,00
	projekt č. CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586	54 000,00		54 000,00
	CELKEM	162 000,00	0,00	162 000,00
Služby telekomunikací a radiokomunikací	projekt č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605	360 000,00	166 391,58	193 608,42
	projekt č. CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586	180 000,00	22 602,17	157 397,83
	projekt č. EHP-CZ05-PDP-1-001-01-2013	150 061,17	24 766,87	125 294,30
	CELKEM	690 061,17	213 760,62	476 300,55
Pojištění majetku	státní rozpočet - mimo projekty	3 175,00	3 175,00	0,00
	CELKEM	3 175,00	3 175,00	0,00
Nájemné	státní rozpočet - mimo projekty	100 000,00	49 159,00	50 841,00
	projekt č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605	2 800 000,00	1 184 672,33	1 615 327,67
	projekt č. CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586	1 080 000,00	197 881,09	882 118,91
	projekt č. EHP-CZ05-PDP-1-001-01-2013	633 325,00	9 700,00	623 625,00
	CELKEM	4 613 325,00	1 441 412,42	3 171 912,58
Poradenské a konzultační služby	projekt č. CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586	40 000,00		40 000,00
	projekt č. EHP-CZ05-PDP-1-001-01-2013	623 945,81	21 000,00	602 945,81
	CELKEM	663 945,81	21 000,00	642 945,81
Analýzy, projekty, studie	státní rozpočet - mimo projekty	177 225,00	3 000,00	174 225,00
	projekt č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605	1 450 000,00	60 590,00	1 389 410,00
	projekt č. EHP-CZ05-PDP-1-001-01-	2 045 970,00	1 416 434,00	629 536,00

	2013			
	CELKEM	3 673 195,00	1 480 024,00	2 193 171,00
Zpracování dat a služby IT	projekt č. EHP-CZ05-PDP-1-001-01-2013	175 450,12	71 283,81	104 166,31
	CELKEM	175 450,12	71 283,81	104 166,31
Inzerce	projekt č. EHP-CZ05-PDP-1-001-01-2013	1 250 151,90	175 685,60	1 074 466,30
	CELKEM	1 250 151,90	175 685,60	1 074 466,30
Nákup ostatních služeb	státní rozpočet - mimo projekty	347 838,85	72 845,00	274 993,85
	projekt č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605	2 689 466,32	85 978,00	2 603 488,32
	projekt č. CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586	1 300 029,00	4 200,00	1 295 829,00
	projekt č. EHP-CZ05-PDP-1-001-01-2013	15 283 251,49	5 735 095,09	9 548 156,40
	CELKEM	19 620 585,66	5 898 118,09	13 722 467,57
Cateringové služby	státní rozpočet - mimo projekty	5 000,00		5 000,00
	CELKEM	5 000,00	0,00	5 000,00
Programové vybavení	projekt č. EHP-CZ05-PDP-1-001-01-2013	24 694,00	11 700,70	12 993,30
	CELKEM	24 694,00	11 700,70	12 993,30
Cestovné tuzemské	státní rozpočet - mimo projekty	13 442,00	13 430,00	12,00
	projekt č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605	750 000,00	735 236,00	14 764,00
	projekt č. CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586	240 000,00	129 032,00	110 968,00
	projekt č. EHP-CZ05-PDP-1-001-01-2013	651 942,00	19 175,00	632 767,00
	CELKEM	1 655 384,00	896 873,00	758 511,00
Cestovné zahraniční	projekt č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605	100 000,00		100 000,00
	CELKEM	100 000,00	0,00	100 000,00
Pohoštění ostatní externí	státní rozpočet - mimo projekty	166 600,00	72 680,30	93 919,70
	projekt č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605	60 000,00	52 481,50	7 518,50
	projekt č. CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586	50 000,00	3 400,00	46 600,00
	projekt č. EHP-CZ05-PDP-1-001-01-2013	381 637,00	500,00	381 137,00
	CELKEM	658 237,00	129 061,80	529 175,20
Catering pohoštění	státní rozpočet - mimo projekty	20 000,00	5 296,00	14 704,00
	CELKEM	20 000,00	5 296,00	14 704,00
Účastnické poplatky	projekt č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605	1 815,00	1 815,00	0,00
	CELKEM	1 815,00	1 815,00	0,00

Převody fondu a kulturních a sociálních potřeb	projekt č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605	363 970,00	253 178,00	110 792,00
	projekt č. CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586	188 095,00	78 656,00	109 439,00
	projekt č. EHP-CZ05-PDP-1-001-01-2013	1 195,00		1 195,00
	CELKEM	553 260,00	331 834,00	221 426,00
Náhrady mezd v době nemoci	projekt č. EHP-CZ05-PDP-1-001-01-2013	19 199,00		19 199,00
	CELKEM	19 199,00	0,00	19 199,00
CELKEM státní rozpočet - mimo projekty		1 093 000,00	219 585,30	873 414,70
CELKEM projekt č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605		52 599 471,00	34 225 608,65	18 373 862,35
CELKEM projekt č. CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586		24 363 208,00	8 598 752,41	15 764 455,59
CELKEM projekt č. EHP-CZ05-PDP-1-001-01-2013		22 854 459,98	8 553 008,65	14 301 451,33
CELKEM		100 910 138,98	51 596 955,01	49 313 183,97

PŘÍLOHA Č. 3

Přehled MAS, s kterými spolupracovala Agentura v roce 2016

Občanské sdružení MAS Střední Vsetínsko
Luhačovské Zálesí, o. p. s.
Místní akční skupina Valašsko - Horní Vsacko, o. s.
Místní akční skupina Vizovicko a Slušovicko, o. s.
Místní akční skupina Hříběcí hory, o. s.
MAS Labské skály
MAS Naděje o. p. s.
Občanské sdružení "Místní akční skupina České středohoří"
Místní akční skupina ŠIPKA
Podhůří Železných hor o. p. s.
Královská stezka o. p. s.
Kyjovské Slovácko v pohybu
MAS Mikulovsko o. p. s.
MAS Strážnicko, o. s.
Místní akční skupina Boskovicko PLUS, o. s.
Místní akční skupina Brána Brněnska, o. s.
MAS Vyškovsko
Místní akční skupina Česká Kanada o. p. s.
MAS ŠUMAVSKO
VODŇANSKÁ RYBA
MAS Rozkvět
MAS 21, o. p. s.
MAS Krušné hory, o. p. s.
MAS Sokolovsko o. p. s.
MAS Vladař o. p. s.
MAS Kraj živých vod
Místní akční skupina POHODA venkova
MAS Český ráj a Střední Pojizeří
Podchlumí o. s.
Hradecký venkov o. p. s.
NAD ORLICÍ, o. p. s.
Sdružení SPLAV, o. s.
MAS "Přidte pobejt!" o. s.
MAS Frýdlantsko, z. s.
Místní akční skupina Regionu Poodří, o. s.
RÝMAŘOVSKO, o. p. s.
Bystřička, o. p. s.
MAS - Partnerství Moštěnka, o.p.s.
Moravská cesta

MAS Hanácké Království
Region HANÁ, o. s.
Hanácký venkov
Místní akční skupina Lanškrounsko
MAS Poličsko
MAS Skutečsko, Košumbersko a Chrasteco, o. s.
MAS Železnohorský region, o. s.
Místní akční skupina Hlinecko o. s.
Místní akční skupina Svitava
Místní akční skupina ORLICKO
Místní akční skupina Český les, o. s.
MAS Zlatá cesta, o. p. s.
MAS Brdy z. ú.
MAS Nad Prahou o. p. s.
MAS Polabí, o.p.s.
Místní akční skupina SVATOJIŘSKÝ LES, o. s.
Rakovnicko o. p. s.
Vyhledky, občanské sdružení
MAS - Střední Polabí, o. s.
Brdy - Vltava o. p. s.
MAS Podlipansko, o. p. s.
MAS Říčansko o. p. s.
Posázaví o. p. s.
Přemyslovské střední Čechy o. p. s.
MAS Svatováclavsko
MAS Boleslavsko